

APSTIPRINĀTA
ar Aizsardzības ministrijas
11.12.2019.
Pavēli Nr.248-P

JAUNSARDZES CENTRS

JAUNSARGU INTEREŠU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

Sagatavoja:

Guntars Kukuļinskis

Una Gūtmane

RĪGA 2019

SATURA RĀDĪTĀJS

APZĪMĒJUMI UN SAĪSINĀJUMI	5
1. IEVADS.....	6
1.1. Programmas aktualitātes un nepieciešamības pamatojums.....	6
1.2. Programmas mērķis	6
1.3. Programmas attīstāmās kompetences un uzdevumi	6
Attīstāmās kompetences:.....	6
Uzdevumi:	6
1.4. Programmas īstenošanas laiks	7
1.5. Programmas īstenošanas forma	8
1.6. Mērķauditorija un uzņemšanas nosacījumi	8
1.7. Programmas apjoms	9
Programmas nodarbību skaits (kopējais)	9
Nodarbību skaits pa tēmām un mācību gadiem	10
Papildus nodarbībām organizējamie pasākumi programmas realizācijai	10
2. PROGRAMMAS SATURS.....	12
2.1. Programmas tematiskais plāns	12
1.līmenis, 1.mācību gads	12
1.līmenis, 2.mācību gads	15
2.līmenis, 3.mācību gads	19
2.līmenis, 4.mācību gads	23
3.līmenis, 5.mācību gads	27
3.līmenis, 6.mācību gads	31

4.līmenis, 7.mācību gads.....	34
4.līmenis, 8.mācību gads.....	38
2.2. Programmas darba metodes, paņēmieni, formas.....	42
Mācību darbības un motivācijas veicināšana/rosināšana.....	42
Pasākumu metodes	42
Kooperatīvā mācīšanās.....	42
Spēles un rotaļas.....	43
Atgriezeniskā saite / izvērtēšana	43
Caurviju kompetences – veselīgs dzīvesveids, fiziskās aktivitātes un sports.	43
2.3. Programmas resursu nodrošinājums.....	44
Nepieciešamais materiāltehniskais nodrošinājums uz vienu apmācāmo.....	44
Nepieciešamais īslaicīgais materiāltehniskais nodrošinājums katram Jaunsargu instruktoram uz 1 gadu.....	45
Nepieciešamais ilglaicīgais materiāltehniskais nodrošinājums katram Jaunsargu instruktoram	46
3. PROGRAMMAS PLĀNOTIE REZULTĀTI.....	50
3.1. Sasniedzamie rezultāti	50
Cilvēks – novads - valsts.....	50
Komandas veidošana un vadība	50
Latvijas bruņotie spēki	51
Normatīvie akti.....	51
Ierindas mācība un izskats	51
Pirmā palīdzība un drošība.....	52
Darbības ar ieročiem un šaušana.....	52

Sakari un kibervide.....	53
Topogrāfija un orientēšanās	53
Lauka kaujas iemaņas.....	54
Veselīgs un aktīvs dzīvesveids.....	54
Fiziskā sagatavotība un sports.....	55
Kopsavilkuma nodarbības	55
3.2. Atgriezeniskā saite.....	56
4. LITERATŪRAS SARAKSTS	57
4.1. Mācību resursi	57
4.2. Atsauces.....	58

APZĪMĒJUMI UN SAĪSINĀJUMI

JS – Jaunsardze;

JSI – Jaunsardzes instruktors;

JSII – Jaunsargu interešu izglītība;

MG – mācību gads;

Nod. – nodarbība;

T – teorētiskā nodarbība;

P – praktiskā nodarbība;

SEP – septembris;

OKT – oktobris;

NOV – novembris;

DEC – decembris;

JAN – janvāris;

FEB – februāris;

MAR – marts;

APR – aprīlis;

MAI – maijs;

NBS – Nacionālie Bruņotie spēki;

ZS – Zemessardze;

NATO – Ziemeļatlantijas līguma organizācija

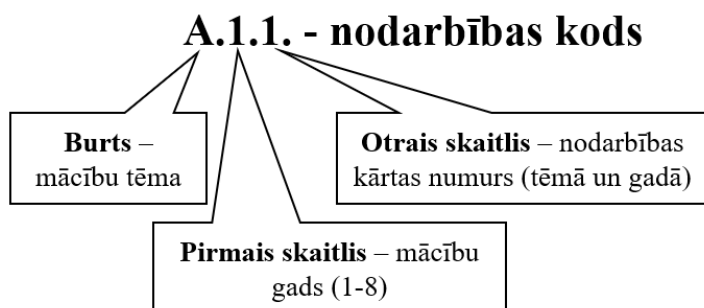
LKI – Lauka kaujas iemaņas;

WHT – praktiskais pārbaudījums (tests) darbībās ar ieroci (*weapon handling test*)

MTL – materiāltehniskie līdzekļi;

VAM – Valsts aizsardzības mācība;

A.1.1. – nodarbības kods (atšifrējumu skatīt zemāk):

1. IEVADS

1.1. PROGRAMMAS AKTUALITĀTES UN NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Bērni un jaunieši, vecumā no 10 gadiem līdz 21 gadam, darbojas brīvprātīgā kustībā "Jaunsardze", kuras mērķis ir izglītēt jaunatni valsts aizsardzības jomā un veicināt tās pilsonisko apziņu un patriotismu. Jaunsargu mācību process tiek īstenots kā brīvprātīga interešu izglītība (JSII – Jaunsargu interešu izglītība).

Līdz ar kompetencēs balstīta mācību satura ieviešanu arī interešu izglītībā bērni un jaunieši attīsta un nostiprina valstiskuma apziņu un piederības izjūtu Latvijai, mācās uzņemties atbildību par sevi, savu ģimeni, kopienu un valsti, kā arī attīsta ne tikai intelektuālās, bet arī fiziskās spējas. Lai izveidotos saliedēta, noturīga pret ārējo ietekmi un kritiskā situācijā mobilizēties spējīga sabiedrība, vajadzīga ikviena sabiedrības locekļa izpratne par savu lomu, pienākumiem un tiesībām ārkārtas situācijās, kā arī sagatavotība pieņemt lēmumus un rīkoties ļoti mainīgos apstākļos.

Šīs kompetences iegūstamas un pamatā attīstāmas ģimenē un skolā, sākot no agras bērnības, kā arī dažādās ārpuskolas nodarbībās, tostarp darbojoties lielākajā Latvijas bērnu un jauniešu militārās ievirzes kustībā – Jaunsardzē.

1.2. PROGRAMMAS MĒRĶIS

Attīstīt dzīvei modernā sabiedrībā nepieciešamās prasmes un iemaņas, veicināt jaunatnes mērķtiecīgu izglītošanos valsts aizsardzības jomā, patriotismā, pilsoniskās apziņas veidošanā, biedriskuma, drošsirdības, disciplīnas veidošanā un fizisko spēju pilnveidošanā.

1.3. PROGRAMMAS ATTĪSTĀMĀS KOMPETENCES UN UZDEVUMI

ATTĪSTĀMĀS KOMPETENCES:

- a) dzīvei modernā sabiedrībā nepieciešamās zināšanas, iemaņas un prasmes;
- b) pilsoniskā apziņa un patriotisms;
- c) aktīvs dzīvesveids un fiziskā sagatavotība.

UZDEVUMI:

- a) attīstīt bērnu un jauniešu spējas un talantus, pilnveidot zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas, lai kļūtu par atbildīgu un aktīvu sabiedrības pilsoni;
- b) radīt apstākļus jaunai pieredzei, kas sekmē patriotisma, pilsoniskās apziņas, biedriskuma, drošsirdības un fizisko spēju attīstību;
- c) veicināt kritisko domāšanu un argumentācijas prasmes;
- d) veidot izpratni par visaptverošu valsts aizsardzību;

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

- e) nodrošināt lietderīgas un saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas un sekmēt izpratni par aktīvu un veselīgu dzīvesveidu.

1.4. PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS LAIKS

Jaunsargu interešu izglītības programmu var apgūt bērni un jaunieši vecumā no 10 līdz 21 gadam. Mācību procesu Jaunsardzē organizē atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam mācību gadam. Programmas apguve notiek 8 mācību gadus, kuri sakārtoti secīgos 4 līmeņos, katra līmeņa apgūstamais laiks – divi mācību gadi. Pēc pilnas programmas apguves un 4.līmeņa gala pārbaudījumu nokārtošanas jaunsargs līdz 21 gada vecuma sasniegšanai var turpināt darboties programmā kā jaunsargu instruktora palīgs.

1. līmenis – orientēts uz 10 un 11 gadus veciem skolēniem, lai ieinteresētu un piesaistītu viņus Jaunsardzei. Aizraujošās nodarbībās un pielāgotās aktivitātēs dabā iepazīstas ar Jaunsardzes kustību, karavīra profesiju, darbību un būtību. Uzzina un izmēģina militārās ievirzes procesu kopsakarību un lietderību dzīvē. Jaunsargi komandas pasākumos āra apstākļos gūst pārliecību par drošības nepieciešamību sev un komandas biedriem. Zina, kā pasargāt sevi un savu komandu bīstamās situācijās gan dzīvē, gan elektroniskā saziņā vidē.

2. līmenis – paredzēts 12 un 13 gadus veciem skolēniem. Jaunsargi apgūst dzīvei un dažādām situācijām derīgas iemaņas un prasmes. Iemācās Jaunsardzē iegūtās zināšanas integrēt dzīvē. Izprot savas rīcības ietekmi un attieksmi pret Valsti. Jaunsargos nostiprinās pilsoniskās līdzdalības, sadarbības, kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes. Piedalās aktivitātēs ar militāru ievirzi, pārvarot dabiskos šķēršļus, zina, kā orientēties dabā un apdzīvotā vietā, organizē un darbojas Latvijai nozīmīgos pasākumos.

3. līmenis – 14 un 15 gadus veci skolēni attīsta un nostiprina valstiskuma apziņu un piederības izjūtu Latvijai, mācās uzņemties atbildību par sevi, savu ģimeni, kopienu un Valsti, kā arī attīsta ne tikai intelektuālās, bet arī fiziskās spējas ikdienā un nestandarta situācijās. Jaunsargs izprot disciplīnas nepieciešamību komandas darbā. Vada un uzņemas atbildību par komandas darbu, rezultātiem. Pamato savu viedokli, prot izklāstīt ideju. Prot sniegt pirmo palīdzību un zina, kā izvairīties no negadījumiem. Iepazīstina draugus, vienaudžus un ģimeni ar novada vēsturi, orientējas drošības un aizsardzības jautājumos.

4. līmenis – paredzēts 16 un 17 gadus veciem skolēniem, un tā ietvaros jaunieši nostiprina iepriekš iegūtās prasmes un pilnveido līdera īpašības. Ir sagatavoti pieņemt lēmumus un rīkoties mainīgos apstākļos. Jaunsargi spēj veikt uzdevumus patstāvīgi. Jaunieši ir iepazinuši drosmīgas un pašizliedzīgas rīcības piemērus, novērtējuši pacietības, disciplīnas un kārtības nozīmi,

izkopsi savus talantus un ieguvuši pārliecību par sevi. Spēj uzņemties atbildību un sadarboties ar citiem, kā arī mērķtiecīga grūtību pārvarēšana ir katra Jaunsarga raksturīgākā īpašība.

4.+ līmenis – dod iespēju 18 gadus un vecākiem jauniešiem turpināt dalību Jaunsardzē pēc Jaunsargu interešu izglītības apguves un 4. līmeņa gala pārbaudījumu nokārtošanas. Jaunieši var praktizēt savas līdera un vadītāja iemaņas kā jaunsargu instruktora palīgi, piedaloties mācību procesā un asistējot jaunsargu instruktoram.

Jaukto līmeņu grupas – Atsevišķos gadījumos (jo īpaši mazākās skolās) ir pieļaujama situācija, ka jaunsargu mācību grupa (10 dalībnieki) tiek nokomplektēta no dažādu vecumu un dažādu JSII programmas līmeņu jauniešiem. Šādos gadījumos mācību grupa realizē tā līmeņa/mācību gada programmu, kuram atbilst lielākais skaits grupas dalībnieku.

1.5. PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS FORMA

Jaunsargu mācību procesu organizē un instruktorus ar metodiskajiem materiāliem nodrošina Jaunsardzes centrs. Mācību process Jaunsardzē tiek organizēts saskaņā ar šo programmu un ikgadējo Jaunsardzes centra mācību rīkojumu.

Interešu izglītības programmas noteikto mērķu sasniegšanai izmanto daudzveidīgas mācību un audzināšanas darba formas, variējot to īstenošanas ilgumu atbilstoši mērķim un jaunsargu mācīšanās vajadzībām. Plānotos sasniedzamos rezultātus sasniedz vienotā mācību un audzināšanas procesā, kas ietver gan darbu mācību nodarbībās, gan ārpus kopējās mācību slodzes iekļautos pasākumos. Programmas apguves procesu organizē kā teorētiskas, praktiskas un integrētas nodarbības ar mainīgu dalībnieku sastāvu telpās un ārā apstākļos. Iegūtās kompetences pilnveido nometnēs, pārgājienos, ekskursijās, patriotiskos pasākumos, militarizētās sacensībās, starptautiskos pasākumos un sporta pasākumos.

Pēc katra JSII programmas līmeņa pabeigšanas jaunsargam tiek izsniegtas attiecīgā līmeņa atšķirības zīmes. Pēc sekmīgas visas JSII programmas apguves un 4.līmeņa pārbaudījumu nokārtošanas jaunsargam tiek izsniegts JSII programmas apguvi apliecinošs sertifikāts.

1.6. MĒRĶAUDITORIJA UN UZŅEMŠANAS NOSACĪJUMI

Jaunsargu interešu izglītības mērķauditorija ir jaunieši no 10 līdz 21 gada vecumam. Jaunsardze ir visiem pieejama, dalībniekus saliedējoša platforma, kurā bērni un jaunieši iegūst zināšanas, prasmes un iemaņas, kas viņiem noder gan skolā, gan turpmākajā dzīvē. Jaunsardzes kustības pamatprincips ir atvērtība, tās dalībnieki netiek dalīti pēc tautības, sociālā slāņa, dzimuma un citiem kritērijiem, un visiem ir nodrošinātas vienādas iespējas apgūt interešu izglītības programmu.

Dalībai Jaunsargu interešu izglītības programmā nav nepieciešamas speciālas priekšzināšanas, tomēr jāņem vērā, ka programma ir ilglaicīga un tās saturs attīstās, balstoties uz iepriekšējos gados apgūto. Līdz ar to, iesaistoties Jaunsardzē 13 un vairāk gadu vecumā, var rasties nepieciešamība individuāli (saskaņojot ar savu jaunsargu instruktoru) apgūt atsevišķus iepriekšējo gadu mācību vielas elementus.

Jaunsargu interešu izglītības programmu var apgūt ikviens bērns un jauniešs, sākot no 10 līdz 21 gada vecumam, iesniedzot:

- a) Jaunsardzes centra novada nodaļas jaunsargu instruktoram noteikta parauga iesniegumu – anketu;
- b) medicīnas iestādes izsniegtu izziņu, kurā norādīts, ka jaunsargs drīkst piedalīties paaugstinātas slodzes nodarbībās.

1.7. PROGRAMMAS APJOMS

PROGRAMMAS NODARBĪBU SKAITS (KOPĒJAIS)

Jaunsargu interešu izglītības programma vispārējā mācību gada ietvaros katru nedēļu ir organizēta 2 nodarbību blokos (katra nodarbība ir 40-45 minūtes ilga).

Līmenis	Mācību gadi līmenī	Ieteicamais jaunsargu skaits grupā	Nodarbību skaits nedēļā	Nodarbību skaits mācību gadā
1. līmenis (10-11 g.v.)	2	10	2	64
2. līmenis (12-13 g.v.)	2	10	2	64
3. līmenis (14-15 g.v.)	2	10	2	64
4. līmenis (16-17 g.v.)	2	10	2	64
4+. līmenis (18-21 g.v.)	4	4	Jaunsargs pēc 4.līmeņa gala pārbaudījumu sekmīgas nokārtošanas turpmāk darbojas kā Jaunsargu instruktora palīgs.	
Kopējais nodarbību skaits programmas (8 mācību gadu) laikā:				512

Oktoobrī ir 5 nedēļas, no tām 2. vai 3.nedēļa ir skolēnu brīvlaiks. Decembra pēdējā nedēļa ir skolēnu brīvlaiks. Janvāra 1.nedēļa ir skolēnu brīvlaiks un Jaunsargu instruktoru seminārs. Marta 2. vai 3.nedēļa ir skolēnu brīvlaiks. Maija 1.nedēļa ir Jaunsargu 8.mācību gada noslēguma pārbaudījumu kārtošana/nometne.

NODARBĪBU SKAITS PA TĒMĀM UN MĀCĪBU GADIEM

Kods	Tēma	Nodarbību skaits								KOPĀ
		1.līmenis		2.līmenis		3.līmenis		4.līmenis		
		1.MG	2.MG	3.MG	4.MG	5.MG	6.MG	7.MG	8.MG	
A	Cilvēks - novads - valsts	1	0	1	1	0	2	3	2	10
B	Komandas veidošana un vadība	2	4	3	3	1	2	2	2	19
C	Latvijas bruņotie spēki	1	1	0	1	2	2	2	1	10
D	Normatīvie akti	2	2	3	2	2	2	2	3	18
E	Ierindas mācība un izskats	3	3	4	4	4	2	3	3	26
F	Pirmā palīdzība un drošība	1	3	3	2	2	2	2	2	17
G	Darbības ar ieročiem un šaušana	4	4	8	8	6	6	6	2	44
H	Sakari un kibervide	2	1	3	4	3	3	4	4	24
I	Topogrāfija un orientēšanās	9	9	8	8	8	6	7	6	61
J	Lauka kaujas iemaņas	8	10	4	4	10	8	8	8	60
K	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids	13	9	7	7	6	9	5	11	67
L	Fiziskā sagatavotība un sports	0	0	2	2	2	2	2	2	12
M	Kopsavilkuma nodarbības	18	18	18	18	18	18	18	18	144
KOPĀ		64	64	64	64	64	64	64	64	512

PAPILDUS NODARBĪBĀM ORGANIZĒJAMIE PASĀKUMI PROGRAMMAS REALIZĀCIJAI

Jaunsardzes pasākumi ir Latvijā un ārvalstīs organizētas aktivitātes, lai pilnveidotu un nostiprinātu jaunsargu mācību procesā iegūtās zināšanas, prasmes un iemaņas, kā arī lai sekmētu jaunsargu nacionālās un valstiskās identitātes un patriotisma nostiprināšanos.

Pasākumos jaunsargi darbojas, lai izpētītu un izziņātu, lai novērotu un veiktu secinājumus, atklātu un saprastu, eksperimentētu un risinātu sadzīves problēmas. Jaunieši ir ieinteresēti savas zināšanas izmēģināt praktiskās nodarbībās ārpus ierastiem mācību apstākļiem. Darbošanās dabā stiprina ne tikai bērnu un jauniešu ķermeni, bet arī attīsta prātu, stimulē emocijas un attīsta intelektu. Mainot vidi mācību ekskursijās un nometnēs, dažādo apmācības ikdienu, paaugstina motivāciju, rada jaunsargiem prieku. Praktiski redzētais, izmēģinātais un piedzīvotais, patriotisma veicinošos pasākumos, ceļ jaunsargu pašapziņu un lepnumu par Valsti. Nometnēs un

vispārējās fiziskās sagatavošanas testos jaunsargi pārbauda savas patiesās zināšanas, prasmes un rīcību nestandarta situācijās.

Pasākumu tēmas ir šauras, ar konkrētu mērķi un labi sagatavotas. Jaunsardzes pasākumi ietver (bet neaprobežojas ar):

- a) Jaunsarga svinīgā solījuma došana;
- b) nometnes;
- c) pārgājieni;
- d) ekskursijas;
- e) patriotiskie pasākumi;
- f) militarizētās sacensības, šķēršļu joslas;
- g) vispārējās fiziskās sagatavotības pārbaudījumi;
- h) starptautiskie pasākumi.

Programmā iekļautas katra mācību gada ietvaros pasākumos obligāti iekļaujamās un apgūstamās mācību tēmas. Papildus minētajām tēmām var tikt organizēti pasākumi arī citu zināšanu, prasmju un iemaņu apguvei. Jaunsargu pasākumu apjomu un saturu nosaka ar ikgadējo mācību rīkojumu.

2. PROGRAMMAS SATURS

2.1. PROGRAMMAS TEMATISKAIS PLĀNS

1.LĪMENIS, 1.MĀCĪBU GADS

1.līmeņa (1.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 1 nodarbība. Jaunsargi iepazīs sava pagasta (novada, pilsētas) būtiskākās vietas un personības, piedalīsies vietējā mēroga pasākumos.		
A.1.1.	Tuvākās apkārtnes ievērojamākās vietas, objekti, personības.	1T/P	Iepazinis tuvākās apkārtnes ievērojamākās vietas, objektus, personības. Sagatavojas ekskursijai (K.1.2.).
B.	Komandas veidošana un vadība – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīs pašnovērtēšanas un komandas veidošanas pamatprincipus. Praktiski nostiprinās iemaņas, piedaloties grupas vingrinājumos un pasākumos (komandas dalībnieks).		
B.1.1.	Komandas saliedēšanas vingrinājums.	1P	Pedalās komandas veidošanas vingrinājumos. Attīsta spējas sadarboties komandā. Iepazīst grupas biedrus.
B.1.2.	Komandas saliedēšanas vingrinājums.	1P	Pedalās komandas saliedēšanas vingrinājumā ar militāri-vēsturisku ievirzi. Attīsta spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 1 nodarbība. Jaunsargi iepazīsies ar karavīra profesiju – kas ir un ko dara karavīrs, kā atšķiras karavīrs no zemessarga. Praktiski papildinās zināšanas, apmeklējot NBS organizētus pasākumus.		
C.1.1.	Karavīra profesija – “Kas ir karavīrs?”	1T/P	Iepazinis karavīra profesijas pamatus, izprot armijas nepieciešamību un atšķirības starp karavīru un zemessargu.
D.	Normatīvie akti – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīsies ar Jaunsardzes vēsturi, nolikumu un līgumu (atbildību), dos Jaunsarga svinīgo solījumu.		
D.1.1.	Jaunsardzes kustība, vēsture, gada plāns.	1T	Iepazinis Jaunsardzes kustības vēsturi un principus. Iepazinies ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.1.2.	Jaunsardzes nolikums un Jaunsarga solījums. Ētikas kodekss.	1T/P	Iepazinies ar Jaunsardzes nolikumu, Jaunsarga pienākumiem un tiesībām, ētikas kodeksu. Zina Jaunsarga solījumu.
E.	Ierindas mācība un izskats – 3 nodarbības. Jaunsargi iepazīs ārējā izskata un personīgā piemēra pamatus – sagatavot, rūpēties un valkāt formas tērpu un kā saformēties vienībā un soļot kopā.		
E.1.1.	Izskats, ierinda, nostāšanās vienības sastāvā.	1T/P	Iepazinis Jaunsarga izskata un ierindas pamatprincipus. Ieņem savu vietu ierindā.
E.1.2.	Soļošana vienības sastāvā.	2P	Soļojot pārvietojas ierindā vienības sastāvā.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 1 nodarbība. Katrs jaunsargs iemācīsies, kā sazināties ar palīdzības dienestiem un kādu informāciju sniegt, lai palīdzība ierastos iespējami ātri. Papildus – pamata drošības prasības pie/uz ūdens un satiksmē, ugunsdrošību un elektrodrošību.		
F.1.1.	Rīcība negadījuma vietā ikdienas situācijā, glābēja drošība.	1T/P	Atpazīst negadījumu, izprot savas (glābēja) drošības un rīcības principus. Prot izsaukt glābšanas dienestus, palīdzību.
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana – 4 nodarbības. Pirms sākt praktiskās apmācības ar ieroci, katrs jaunsargs apgūs drošības noteikumus un vienkāršākos precizitātes pamatprincipus (tēmēšanas pamati). Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanas aktivitātēs ar straiķbola ieroci (peintbola tips).		
G.1.1.	Drošības noteikumi darbojoties ar straiķbola ieroci. Ieroča uzbūve.	1T/P	Zina un ievēro drošības noteikumus. Zina un nosauc ieroča galvenās sastāvdaļas.
G.1.2.	Tēmēšanas pamati. Praktiskā šaušana ar straiķbola ieroci.	1T/P	Zina un izmanto tēmēšanas pamatprincipus. Piedalās praktiskajā šaušanā (diena) un trāpa mērķī.
G.1.3.	Praktiskā šaušana ar straiķbola ieroci – sacensība.	2P	Piedalās praktiskās šaušanas (diena) sacensībās.
H.	Sakari un kibervide – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīsies ar privātuma un drošības principiem kibervidē, dažādiem sakaru veidiem un līdzekļiem un to izmantošanas iespējām.		
H.1.1.	Sakaru veidi, to iespējas.	1T/P	Iepazinis dažādus militāro sakaru veidus, to iespējas.
H.1.2.	Drošība un privātums internetā.	1T/P	Iepazinis privātuma principus interneta vidē.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 9 nodarbības. Katrs jaunsargs apgūs orientēšanās prasmes apvidū – kā noteikt debess puses pēc apvidus priekšmetiem vai debess spīdekļiem, kā izmantot līnijveida orientierus un izvēlēties maršrutu, kā neapmaldīties un atrast cilvēkus.		
I.1.1.	Orientēšanās pamati, debespūšu noteikšana izmantojot apvidus īpatnības.	2T/P	Iepazinis un izmanto orientēšanās pamatprincipus. Prot noteikt debespuses pēc apvidus īpatnībām.
I.1.2.	Orientieri un maršruta izvēle apbūvētā vietā.	2T/P	Izprot orientierus un spēj ieturēt maršrutu apbūvētā vidē
I.1.3.	Plāni un kartes – objektu atainojums, krāsas, kartes lasīšana.	2T/P	Iepazinis un atpazīst apvidus atainojumu kartē/plānā – krāsas, galvenie objekti un elementi.
I.1.4.	Rīcība apmaldoties.	1T/P	Zina un prot paskaidrot savu rīcību apmaldīšanās gadījumā.
I.1.5.	Orientēšanās īsās distancēs pazīstamā apvidū (spēle “Bagātību meklēšana”).	2P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pazīstamā apvidū grupas sastāvā. Seko līdzī apvidum, maršrutam, atpazīst orientierus un nosaka debespuses.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
J.	Lauka kaujas iemaņas – 8 nodarbības. Jaunsargi apgūs personīgās maskēšanās pamatus un individuālu pārvietošanos apvidū, aizsega un pozīcijas izvēli. Praktiskās iemaņas nostiprinās spēļu un vingrinājumu laikā (straikbols u.c. peintbola tipa).		
J.1.1.	Kāpēc lietas ir redzamas? Individuālā maskēšanās, slēpšanās.	2T/P	Zina un nosauc atsevišķus elementus, kas padara lietas redzamas. Iepazinis individuālās maskēšanās pamatprincipus.
J.1.2.	Maskēšanās, slēpšanās.	2T/P	Spēj nomaskēties un noslēpties apvidū. Spēj atrast nomaskējušos un noslēpušos biedrus apvidū.
J.1.3.	Pozīcijas, aizsega izvēle un individuālā pārvietošanās.	2T/P	Iepazinis un izmanto pozīcijas/aizsega izvēles un ieņemšanas principus. Individuāli pārvietojas starp pozīcijām.
J.1.4.	Pozīcijas, aizsega izvēle un individuālā pārvietošanās – straikbols.	2T/P	Ieņem atbilstošu pozīciju un individuāli pārvietojas starp pozīcijām.
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 13 nodarbības. Jaunsargi iepazīs aktīva dzīvesveida pamatus – apavu un apģērba izvēli, individuālā ekipējuma izvēli. Praktiski nostiprinās iemaņas īsos (līdz 5km) pārgājienos un ekskursijās.		
K.1.1.	Pārgājiena inventārs, tā izvēle un sagatavošana. Pārtika un ūdens pārgājienā.	1T/P	Iepazinis pārgājiena ekipējuma minimumu, sagatavo individuālo ekipējumu pārgājienam. Iepazinis uztura pamatprincipus pārgājienā.
K.1.2.	Īss pārgājiens pa pagastu, pilsētu.	2P	Piedalās pārgājienā pa tuvākās apkārtnes ievērojamākajām vietām (A.1.1.), iepazīst savu apkārtni. Ievēro ekipējuma un uztura principus pārgājienā.
K.1.3.	Apģērbs un ekipējums ziemā.	1T/P	Iepazinis prasības apģērba un ekipējuma izvēlei aukstā laikā.
K.1.4.	Īss pārgājiens – daba ziemā.	2P	Piedalās pārgājienā un ievēro prasības apģērba un ekipējuma izvēlei aukstā laikā. Iepazīst apvidus un dabas pārmaiņas ziemā.
K.1.5.	Virves, mezgli, to pielietojums.	2T/P	Iepazinis virves, to raksturojumu, pamata mezglus, to pielietojumu.
K.1.6.	Higiēna lauka apstākļos.	1T/P	Iepazinis un ievēro higiēnas prasības lauka apstākļos.
K.1.7.	Virvju trase – nogāze, traverss.	2T/P	Piedalās un pārvar virvju trasi.
K.1.8.	Īss pārgājiens – pavasaris.	2P	Piedalās pārgājienā un ievēro apģērba, ekipējuma, uztura principus. Iepazinis apvidus un dabas pārmaiņas pavasarī.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 0 nodarbības. Regulāri piedaloties nodarbībās, jaunsargs gūst pārliecību par regulāru fizisko aktivitāšu nepieciešamību. Rodas interese patstāvīgi, ārpus nodarbību laika, sportot un ievērot veselīgu dzīvesveidu.		
1.līmeņa ietvaros atsevišķas fiziskās sagatavotības un sporta nodarbības nav paredzētas.			

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.1.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.1.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

1.līmeņa (1.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.1.1.	K.1.1.	E.1.1.	H.1.1.		G.1.1.	J.1.2.	I.1.3.	
1.2.	B.1.1.	A.1.1.	E.1.2.	H.1.2.		G.1.2.	J.1.2.	I.1.4.	
2.1.	I.1.1.	K.1.2.	D.1.2.	I.1.3.	K.1.4.	G.1.3.	J.1.3.	I.1.5.	J.1.4.
2.2.	I.1.1.	K.1.2.	B.1.2.	K.1.3.	K.1.4.	G.1.3.	J.1.3.	I.1.5.	J.1.4.
3.1.	I.1.2.	J.1.1.	C.1.1.	M.1.1.	K.1.5.	E.1.2.		K.1.7.	K.1.8.
3.2.	I.1.2.	J.1.1.	F.1.1.	M.1.2.	K.1.5.	K.1.6.		K.1.7.	K.1.8.
4.1.	M.1.1.	M.1.1.	M.1.1.		M.1.1.	M.1.1.	M.1.1.	M.1.1.	M.1.1.
4.2.	M.1.2.	M.1.2.	M.1.2.		M.1.2.	M.1.2.	M.1.2.	M.1.2.	M.1.2.

1.līmeņa (1.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
1.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Orientēšanās pilsētvidē	I.1.1.; I.1.2.;
2.	Maskēšanās, slēpšanās, novērošana	J.1.1.;
1.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
3.	Orientēšanās	I.1.1.; I.1.2.; I.1.3.; I.1.4.
4.	Nestandarta situācijas izspēle (ar straikbolu)	G.1.1.; G.1.2.; G.1.3.; J.1.3.; J.1.4.;

1.LĪMENIS, 2.MĀCĪBU GADS

1.līmeņa (2.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 0 nodarbības. Jaunsargi iepazīs sava pagasta (pilsētas rajona) būtiskākās vietas un personības, piedalīsies vietējā mēroga pasākumos.		
2.mācību gada laikā atsevišķas Cilvēks-novads-valsts nodarbības nav paredzētas. Tēma tiek realizēta pasākumu un caurvijas formātā.			

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
B.	Komandas veidošana un vadība – 4 nodarbības. Jaunsargi iepazīs pašnovērtēšanas un komandas veidošanas pamatprincipus. Praktiski nostiprinās iemaņas, piedaloties grupas vingrinājumos un pasākumos (komandas dalībnieks).		
B.2.1.	Komandas vingrinājums	1T/P	Piedalījies komandas veidošanas vingrinājumā. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
B.2.2.	Komandas vingrinājums “klusie telefoni”	1T/P	Piedalījies komandas saliedēšanas vingrinājumā par informācijas nodošanu-uztveri. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
B.2.3.	Komandas vingrinājums “šifrēšana”	2T/P	Piedalījies komandas saliedēšanas vingrinājumā par kodēšanu un šifrēšanu. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 1 nodarbība. Jaunsargi iepazīsies ar karavīra profesiju – kas ir un ko dara karavīrs, kā atšķiras karavīrs no zemessarga. Praktiski papildinās zināšanas, apmeklējot NBS organizētus pasākumus.		
C.2.1.	Karavīra profesija – “Karavīri manā apkārtnē”	1T/P	Zina bruņoto spēku vienības un aktivitātes tuvākajā apkārtnē. Piedalās diskusijā par savu pieredzi saskarsmē ar karavīriem.
D.	Normatīvie akti – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīsies ar Jaunsardzes vēsturi, nolikumu un līgumu (atbildību), dos Jaunsarga svinīgo solījumu.		
D.2.1.	Ievadlekcija, gada plāns	1T/P	Iepazinies ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.2.2.	Jaunsarga atbildība – materiālā, pret dabu, pret citiem	1T/P	Iepazinies un ievēro Jaunsarga atbildību reglamentējošos noteikumus.
E.	Ierindas mācība un izskats – 3 nodarbības. Jaunsargi iepazīs ārējā izskata un personīgā piemēra pamatus – sagatavot, rūpēties un valkāt formas tērpu un kā saformēties vienībā un soļot kopā.		
E.2.1.	Izskats, ierinda, nostāšanās un soļošana vienības sastāvā.	3T/P	Ievēro Jaunsarga izskata principus. Ieņem savu vietu ierindā. Soļojot pārvietojas ierindā vienības sastāvā.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 3 nodarbības. Katrs jaunsargs iemācīsies, kā sazināties ar palīdzības dienestiem un kādu informāciju sniegt, lai palīdzība ierastos iespējami ātri. Papildus – pamata drošības prasības pie/uz ūdens un satiksmē, ugunsdrošību un elektrodrošību.		
F.2.1.	Pašpalīdzība dažādos apstākļos.	2T/P	Zina un pielieto pašpalīdzības elementus negadījumos.
F.2.2.	Vispārējie drošas uzvedības principi.	1T/P	Zina un ievēro drošas uzvedības principus (satiksme, ūdens, uguns, elektro u.c.)

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana – 4 nodarbības. Pirms sākt praktiskās apmācības ar ieroci, katrs jaunsargs apgūs drošības noteikumus un vienkāršākos precizitātes pamatprincipus (tēmēšanas pamati). Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanas aktivitātēs ar straikbola ieroci (peintbola tips).		
G.2.1.	Drošības noteikumi darbojoties ar straikbola ieroci. Ieroča uzbūve.	1T/P	Zina un ievēro drošības noteikumus. Zina un nosauc ieroča galvenās sastāvdaļas.
G.2.2.	Tēmēšanas pamati. Praktiskā šaušana ar straikbola ieroci.	1T/P	Zina un izmanto tēmēšanas pamatprincipus. Piedalās praktiskajā šaušanā (diena) un trāpa mērķī.
G.2.3.	Praktiskā šaušana ar straikbola ieroci – sacensība.	2P	Piedalās praktiskās šaušanas (diena) sacensībās.
H.	Sakari un kibervide – 1 nodarbība. Jaunsargi iepazīsies ar privātuma un drošības principiem kibervidē, dažādiem sakaru veidiem un līdzekļiem un to izmantošanas iespējām.		
H.2.1.	Privātums un uzvedība sociālajos tīklos.	1T/P	Iepazinis un ievēro privātuma principus sociālajos tīklos.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 9 nodarbības. Katrs jaunsargs apgūs orientēšanās prasmes apvidū – kā noteikt debess puses pēc apvidus priekšmetiem vai debess spīdekļiem, kā izmantot līnijveida orientierus un izvēlēties maršrutu, kā neapmaldīties un atrast cilvēkus.		
I.2.1.	Plāni un kartes – objektu atainojums, krāsas, kartes lasīšana.	1T/P	Iepazinis un atpazīst apvidus atainojumu kartē/plānā – krāsas, galvenie objekti un elementi.
I.2.2.	Orientēšanās īsās distancēs pazīstamā apvidū.	2P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pazīstamā apvidū pāri. Seko līdzī apvidum, maršrutam, atpazīst orientierus un nosaka debespuses.
I.2.3.	Orientēšanās telpās.	2T/P	Zina orientēšanās telpās pamatprincipus. Piedalās telpu orientēšanās vingrinājumā pāri.
I.2.4.	Debespušu noteikšana izmantojot apvidus īpatnības un debesu spīdekļus.	1T/P	Prot noteikt debespuses pēc apvidus īpatnībām un debesu spīdekļiem.
I.2.5.	Plāni un kartes – kartes lasīšana, lineārie orientieri.	1T/P	Iepazinis un izprot lineāros orientierus, to atainojumu kartē un nozīmīgumu.
I.2.6.	Orientēšanās īsās distancēs (lineārie orientieri).	2P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pāri. Seko līdzī apvidum, izmanto lineāros orientierus.
J.	Lauka kaujas iemaņas – 10 nodarbības. Jaunsargi apgūs personīgās maskēšanās pamatus un individuālu pārvietošanos apvidū, aizsega un pozīcijas izvēli. Praktiskās iemaņas nostiprinās spēļu un vingrinājumu laikā (straikbols u.c. peintbola tips).		
J.2.1.	Maskēšanās, slēpšanās.	1T/P	Spēj nomaskēties un noslēpties apvidū. Spēj atrast nomaskējušos un noslēpušos biedrus apvidū.
J.2.2.	Pozīcijas, aizsega izvēle un individuālā pārvietošanās.	1T/P	Iepazinis un izmanto pozīcijas/aizsega izvēles un ieņemšanas principus. Individuāli pārvietojas starp pozīcijām.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
J.2.3.	Pozīcijas, aizsega izvēle un individuālā pārvietošanās – straiķbols.	4T/P	Ieņem atbilstošu pozīciju un individuāli pārvietojas starp pozīcijām.
J.2.4.	Bruņojuma un tehnikas atpazīšana (spēle, viktorīna).	2T/P	Iepazinis bruņojuma un militārās tehnikas iedalījuma pamatus. Piedalās vingrinājumā un atpazīst dažādu bruņojumu un militāro tehniku.
J.2.5.	Kāpēc lietas ir redzamas? (Ekipējuma taka).	2T/P	Izmantojot principus, atrod un atpazīst apvidū noslēptus militārā ekipējuma piederumus.
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 9 nodarbības. Jaunsargi iepazīs aktīva dzīvesveida pamatus – apavu un apģērba izvēli, individuālā ekipējuma izvēli. Praktiski nostiprinās iemaņas īsos (līdz 5km) pārgājienos un ekskursijās.		
K.2.1.	Ugunsgrūku veidi.	1T/P	Atpazīst dažādus ugunsgrūku veidus, paskaidro to pielietojumu.
K.2.2.	Īss pārgājiens pa pagastu, pilsētu.	2P	Piedalās ar Latvijas neatkarības gadadienas notikumiem saistītā pārgājienā. Ievēro ekipējuma un uztura principus pārgājienā.
K.2.3.	Virves, mezgli un to pielietojums.	2T/P	Pilnveido zināšanas un prasmes par virves un pamata mezgliem, to pielietojumu. Prot uzstāt plakano mezglu ar kontrolmezgliem.
K.2.4.	Apģērba, apavu, ekipējuma izvēle, Pārtikas un ūdens izvēle, Uzvedība dabā un veselīgs dzīvesveids.	2T/P	Zina un ievēro apģērba, apavu, ekipējuma un uztura izvēli pārgājienu. Iepazinis uzvedības dabā un veselīga dzīvesveida pamatprincipus.
K.2.5.	Virvju taka “meža kaķis”.	2P	Piedalās vingrinājumā “Meža kaķis” – pārvar virvju trasi.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 0 nodarbības. Regulāri piedaloties nodarbībās, jaunsargs gūst pārliecību par regulāru fizisko aktivitāšu nepieciešamību. Rodas interese patstāvīgi, ārpus nodarbību laika, sportot un ievērot veselīgu dzīvesveidu.		
1.līmeņa ietvaros atsevišķas fiziskās sagatavotības un sporta nodarbības nav paredzētas.			
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.2.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.2.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

1.līmeņa (2.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.2.1.	J.2.1.	K.2.2.	H.2.1.		G.2.1.	I.2.3.	I.2.4.	
1.2.	B.2.1.	J.2.2.	K.2.2.	B.2.2.		G.2.2.	I.2.3.	I.2.5.	
2.1.	D.2.2.	J.2.3.	E.2.1.	K.2.4.	F.2.1.	E.2.1.	G.2.3.	J.2.3.	J.2.5.
2.2.	I.2.1.	J.2.3.	C.2.1.	K.2.4.	F.2.1.	F.2.2.	G.2.3.	J.2.3.	J.2.5.
3.1.	I.2.2.	E.2.1.	K.2.3.	M.2.1.	J.2.4.	B.2.3.		K.2.5.	I.2.6.
3.2.	I.2.2.	K.2.1.	K.2.3.	M.2.2.	J.2.4.	B.2.3.		K.2.5.	I.2.6.
4.1.	M.2.1.	M.2.1.	M.2.1.		M.2.1.	M.2.1.	M.2.1.	M.2.1.	M.2.1.
4.2.	M.2.2.	M.2.2.	M.2.2.		M.2.2.	M.2.2.	M.2.2.	M.2.2.	M.2.2.

1.līmeņa (2.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
2.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Orientēšanās apvidū	I.2.1.; I.2.2.;
2.	Nestandarta situāciju izspēle (ar straikbolu)	J.2.1.; J.2.2.; J.2.3.;
2.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
3.	Orientēšanās apvidū	I.2.1.; I.2.2.; I.2.4.; I.2.5.; I.2.6.;
4.	Nestandarta situāciju izspēle (ar straikbolu)	J.2.1.; J.2.2.; J.2.3.;
5.	Pārgājiens ar uzdevumiem: - Debespušu noteikšana pēc apvidus; - Kaujas tehnikas atpazīšana; - Pašpalīdzība.	K.2.4.; J.2.4.; F.2.1.; I.2.4.;

2.LĪMENIS, 3.MĀCĪBU GADS

2.līmeņa (3.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 1 nodarbība. Jaunsargi nostiprinās piederības sajūtu savam pagastam (novadam, pilsētai), piedaloties sabiedriskajos un sociālajos pasākumos (piem.: talkā, kāda objekta sakopšanā, u.c.).		
A.3.1.	Tuvākās apkārtnes ievērojamākās vietas, objekti, personības – kā tas attiecas uz mani?	1T/P	Pārzina tuvākās apkārtnes ievērojamās vietas, objektus, personības. Paskaidro savu piederību un saistību ar novadu/pilsētu.
B.	Komandas veidošana un vadība – 3 nodarbības. Jaunsargi apgūs vadības un komandas saliedēšanas pamatus – grupas attīstības posmus, pienākumu sadali, rezultātu analīzi. Praktiskās iemaņas nostiprinās, piedaloties grupas vingrinājumos un pasākumos (pāra vecākais – uzņemoties atbildību par vēl vienu jaunsargu).		
B.3.1.	Komandas saliedēšanas vingrinājums “lomas”.	1T/P	Piedalīties komandas dalībnieku lomu noteikšanas vingrinājumā. Apzinājis savu lomu komandā.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
B.3.2.	Komandas saliedēšanas vingrinājums "militārais".	1T/P	Piedalījies komandas saliedēšanas vingrinājumā ar militāru ievirzi. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
B.3.3.	Grupas veidošanās, darbības un sadarbības principi.	1T/P	Iepazinis un spēj identificēt grupas attīstības un darbības principus.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 0 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās vispārējās Latvijas vēstures zināšanas, sasaistot tās ar nozīmīgiem notikumiem un pasākumiem.		
3.mācību gada laikā atsevišķas Latvijas bruņoto spēku nodarbības nav paredzētas. Tēma tiek realizēta pasākumu un caurvijas formātā.			
D.	Normatīvie akti – 3 nodarbības. Jaunsargi iepazīs Jaunsardzes pašpārvaldi un ētikas kodeksu, kā arī vides aizsardzības pamatprasības un noteikumus.		
D.3.1.	Ievadlekcija, gada plāns.	1T/P	Iepazinies ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.3.2.	Jaunsardzes nolikums, pašpārvalde un ētika.	1T/P	Iepazinies ar Jaunsardzes ētikas kodeksu un Jaunsardzes pašpārvaldi, piedalās pašpārvaldes aktivitātēs.
D.3.3.	Vides aizsardzības pamati.	1T/P	Iepazinies ar cilvēka radītajiem draudiem videi un savu atbildību, darbībām to mazināšanai.
E.	Ierindas mācība un izskats – 4 nodarbības. Jaunsargi apgūs ierindas paņēmienus individuāli un vienības sastāvā – pamatstāja, līdzināšanās, pagriezieni uz vietas un kustībā, sveicināšana, soļošana ar dziesmu.		
E.3.1.	Darbības individuāli – pamatstāja, pagriezieni uz vietas.	1T/P	Ieņem pamatstāju un izpilda pagriezienus uz vietas, individuāli.
E.3.2.	Darbības ierindā – līdzināšanās, pagriezieni uz vietas un kustībā, soļošana.	3T/P	Ieņem savu vietu un nolīdzinās ierindā. Izpilda pagriezienus uz vietas vienības sastāvā. Soļojot pārvietojas ierindā vienības sastāvā, arī ar dziesmu.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 3 nodarbības. Jaunsargi apgūs pirmās palīdzības sniegšanas pamatelementus – paša glābēja drošība, šoks, stabila pozīcija, cietušā pārvietošana.		
F.3.1.	Rīcība negadījuma vietā, paša glābēja drošība, pašpalīdzība.	1T/P	Zina un pielieto palīdzības izsaukšanu un pašpalīdzības elementus. Spēj pasargāt sevi glābšanas darbos, negadījumos.
F.3.2.	Šoks un cietušā novietošana stabilā stāvoklī.	2T/P	Zina un atpazīst šoka pazīmes. Novieto cietušo, sniedz palīdzību šoka gadījumā.
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana (CROSMAN tipa ierocis) – 8 nodarbības. Jaunsargi turpinās apgūt šaušanas pamatus – precīzas šaušanas pamatprincipi, ieroča galvenās sastāvdaļas, ieroča izjaukšana un salikšana, ieroča apkope. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (no pozīcijām "guļus", "celis") ar pneimatisko ieroci.		
G.3.1.	Drošības noteikumi darbojoties ar pneimatisko ieroci. Ieroča uzbūve, detaļas.	2T/P	Zina un ievēro drošības noteikumus. Zina, atpazīst un nosauc pneimatiskā ieroča galvenās sastāvdaļas.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
G.3.2.	Pneimatiskā ieroča izjaukšana un salikšana, apkope, pielādēšana.	1T/P	Instruktora vadībā prot izjaukt un salikt pneimatisko ieroci, veikt tā apkopi. Prot pielādēt un izlādēt pneimatisko ieroci.
G.3.3.	Šaušanas stāvoklis "guļus".	1T/P	Patstāvīgi prot ieņemt stabilu šaušanas stāvokli "guļus".
G.3.4.	Precīzas šaušanas pamatprincipi.	1T/P	Zina, paskaidro un demonstrē precīzas šaušanas pamatprincipus.
G.3.5.	Darbības ar pneimatisko ieroci CROSMAN tests (WHT).	1P	Patstāvīgi nokārto testu (WHT) darbībās ar pneimatisko ieroci.
G.3.6.	Šaušana – guļus ar pneimatisko ieroci CROSMAN.	2P	Piedalās praktiskajā šaušanā ar pneimatisko ieroci, dienā, 10m distancē, "guļus". Precizitāte vismaz 60% šāvienu.
H.	Sakari un kibervide – 3 nodarbības. Jaunsargi apgūs digitālās uzvedības, e-saziņas etiķetes un medijpratības pamatus, radiostaciju uzbūvi un sagatavošanu darbam, kā arī sakaru procedūras pamatus – kā nodibināt, pārbaudīt un novērtēt sakarus; kā efektīvi nodot un pieņemt ziņojumus.		
H.3.1.	Drošs internets.	1T/P	Zina, atpazīst un ievēro noteikumus savstarpējai saziņai internetā.
H.3.2.	Radiostacija, sagatavošana darbam, lietošana.	1T/P	Instruktora vadībā sagatavo darbam un lieto radiostaciju.
H.3.3.	Sakaru procedūras pamati, sakaru pārbaude.	1T/P	Iepazīnis sakaru procedūras pamatprincipus, veic un novērtē sakaru pārbaudi.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 8 nodarbības. Jaunsargi mācīsies lasīt karti – dažādus mērogus, topogrāfiskos apzīmējumus; apgūs darbu ar kompasu. Tāpat viņi iemācīsies izmantot digitālās iekārtas un mobilās aplikācijas, lai orientētos.		
I.3.1.	Rīcība apmaldīšanās gadījumā, orientēšanās dabā (līnijveida orientieri).	2T/P	Zina un paskaidro savu rīcību apmaldīšanās gadījumā. Paskaidro un izmanto līnijveida orientierus, orientējoties apvidū.
I.3.2.	Attāluma mērīšana dabā (pārsoļi).	1T/P	Zina un pielieto pārsoļu metodi attāluma mērīšanā. Nosaka savu pārsoļu garumu.
I.3.3.	Orientēšanās dabā (līnijveida orientieri, attālums).	1T/P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pāri, izmanto lineāros orientierus un attāluma mērīšanu ar pārsoļiem.
I.3.4.	Topogrāfiskā karte, mērogs, apzīmējumi.	2T/P	Paskaidro apvidus atainojumu kartē – krāsas, galvenie objekti. Zina un atpazīst dažādus mērogus un vismaz 12 pamata topogrāfiskos apzīmējumus.
I.3.5.	Savas atrašanās vietas noteikšana uz kartes.	1T/P	Nosaka savu atrašanās vietu uz kartes, izmantojot līnijveida orientierus un piesaistes punktus.
I.3.6.	Orientēšanās pēc kartes (līnijveida orientieri, attālums).	1T/P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pāri, veic orientēšanās maršrutu pēc kartes.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
J.	Lauka kaujas iemaņas – 4 nodarbības. Jaunsargi apgūs ekipējuma izvēli un pielāgošanu, lauka higiēnu, nometnes (telšu) iekārtošanu, pārvietošanos apvidū vienības sastāvā, pamata roku signālus.		
J.3.1.	Individuālā maskēšanās.	1P	Individuāli nomaskējas atbilstoši apvidum un laika apstākļiem.
J.3.2.	Pamata roku signāli.	1T/P	Zina, atpazīst, parāda un paskaidro pamata roku signālus.
J.3.3.	Individuālā pārvietošanās apvidū.	1T/P	Zina un demonstrē individuālos pārvietošanās veidus apvidū – patrulēšana, rāpošana, lišana.
J.3.4.	Individuālā ekipējuma izvēle un sagatavošana.	1T/P	Sagatavo individuālo ekipējumu atbilstoši uzdevumam, laika apstākļiem un apvidum.
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 7 nodarbības. Jaunsargi apgūs tūrisma un izdzīvošanas pamatus – mezglu siešana un pielietojums, ugunsroku veidi, ūdens iegūšanas metodes, ēdamie augi, uzvedība dabā, veselīga dzīvesveida pamatprincipi. Praktiski nostiprinās iemaņas vidējos (līdz 10km) pārgājienos un ekskursijās.		
K.3.1.	Ugunsroku veidi.	1T/P	Prot izveidot divu veidu ugunsrokus, paskaidro to pielietojumu.
K.3.2.	Uzvedība dabā un veselīgs dzīvesveids.	1T/P	Zina, paskaidro un ievēro uzvedības dabā un veselīga dzīvesveida pamatprincipus.
K.3.3.	Virvju taka “meža kaķis”.	1P	Piedalās vingrinājumā “Meža kaķis” – pārvar virvju trasi.
K.3.4.	Apģērba, apavu, ekipējuma izvēle.	1T/P	Zina, paskaidro un ievēro apģērba, apavu un ekipējuma izvēli dažādām aktivitātēm dabā.
K.3.5.	Mezgli un to pielietojums (plakanais, kontrolmezgls, astotnieks).	1T/P	Atpazīst, paskaidro pielietojumu un prot uzstīt plakano mezglu ar kontrolmezgliem un astotnieka mezglu.
K.3.6.	Vidējs pārgājiens.	2P	Piedalās 5-7km pārgājienā. Ievēro ekipējuma un uztura principus pārgājienā.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 2 nodarbības. Nodarbību saturs un uzdevumi veicina jaunsargu patstāvīgi nodarboties ar vispārējo fizisko sagatavotību.		
L.3.1.	Jaunsardzes fizisko īpašību testi, pašnovērtējuma iespēja.	2P	Piedalās Jaunsargu fizisko testu kārtošana. Apzinās savas spēcīgās un uzlabojamās spējas.
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.3.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.3.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

2.līmeņa (3.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.3.1.	L.3.1.	E.3.1.	H.3.1.		D.3.3.	G.3.4.	I.3.5.	
1.2.	D.3.2.	L.3.1.	B.3.1.	E.3.2.		K.3.2.	G.3.5.	I.3.6.	
2.1.	I.3.1.	J.3.1.	E.3.2.	H.3.2.	F.3.1.	G.3.1.	I.3.4.	G.3.6.	K.3.4.
2.2.	I.3.1.	J.3.2.	B.3.2.	H.3.3.	E.3.2.	G.3.1.	I.3.4.	G.3.6.	K.3.5.
3.1.	I.3.2.	J.3.3.	A.3.1.	M.3.1.	F.3.2.	G.3.2.		J.3.4.	K.3.6.
3.2.	I.3.3.	K.3.1.	B.3.3.	M.3.2.	F.3.2.	G.3.3.		K.3.3.	K.3.6.
4.1.	M.3.1.	M.3.1.	M.3.1.		M.3.1.	M.3.1.	M.3.1.	M.3.1.	M.3.1.
4.2.	M.3.2.	M.3.2.	M.3.2.		M.3.2.	M.3.2.	M.3.2.	M.3.2.	M.3.2.

2.līmeņa (3.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
3.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Orientēšanās apvidū	I.3.1.; I.3.2.; I.3.3.;
2.	Pārvietošanās apvidū	J.3.1.; J.3.2.; J.3.3.;
3.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
3.	Orientēšanās apvidū	I.3.1.; I.3.2.; I.3.3.; I.3.4.; I.3.5.; I.3.6.;
4.	Šaušana no pozīcijas “guļus” CROSSMAN	G.3.1.; G.3.2.; G.3.3.; G.3.4.; G.3.5.;
5.	Pārgājiens ar uzdevumiem: <ul style="list-style-type: none"> - Roku signāli; - Ugunsroku veidi; - Radiostacija un sakaru pārbaude; - Pašpalīdzība un rīcība šoka stāvoklī. 	K.3.6.; J.3.2.; K.3.1.; H.3.2.; H.3.3.; F.3.1.; F.3.2.; K.3.2.; K.3.4.;

2.LĪMENIS, 4.MĀCĪBU GADS

2.līmeņa (4.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 1 nodarbība. Jaunsargi nostiprinās piederības sajūtu savam pagastam (novadam, pilsētai), piedaloties sabiedriskajos un sociālajos pasākumos (piem.: talka, kāda objekta sakopšana, u.c.).		
A.4.1.	Piederība savam pagastam/pilsētai – ar ko mēs esam īpaši.	1T/P	Apzinās un paskaidro sava pagasta/novada/pilsētas atšķirības no pārējās Latvijas.
B.	Komandas veidošana un vadība – 3 nodarbības. Jaunsargi apgūs vadības un komandas saliedēšanas pamatus – grupas attīstības posmus, pienākumu sadali, rezultātu analīzi. Praktiskās iemaņas nostiprinās, piedaloties grupas vingrinājumos un pasākumos (pāra vecākais).		
B.4.1.	Komandas saliedēšanas vingrinājums “militārais”.	1T/P	Piedalījies komandas saliedēšanas vingrinājumā ar militāru ievirzi. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
B.4.2.	Komandas saliedēšanas vingrinājums "uzticība".	1T/ P	Piedalījies komandas uzticības veicināšanas vingrinājumā. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
B.4.3.	Komandas saliedēšanas vingrinājums "militārais".	1T/P	Piedalījies komandas saliedēšanas vingrinājumā ar militāru ievirzi. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 1 nodarbība. Jaunsargi nostiprinās vispārējās Latvijas vēstures zināšanas, sasaistot tās ar nozīmīgiem notikumiem un pasākumiem.		
C.4.1.	Latviešu karavīri 20.gs.	1T/P	Zina un paskaidro latviešu karavīru iesaisti 1. un 2. Pasaules karos.
D.	Normatīvie akti – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīs Jaunsardzes pašpārvaldi un ētikas kodeksu, kā arī vides aizsardzības pamatprasības un noteikumus.		
D.4.1.	Ievadlekcija, gada plāns.	1T/P	Iepazīnies ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.4.2.	Vides aizsardzība – ko es varu darīt?	1T/P	Paskaidro savu iesaisti vides aizsardzībā.
E.	Ierindas mācība un izskats – 4 nodarbības. Jaunsargi apgūs ierindas paņēmienus individuāli un vienības sastāvā – pamatstāja, līdzināšanās, pagriezieni uz vietas un kustībā, sveicināšana, soļošana ar dziesmu.		
E.4.1.	Profesionāls izskats un tā nozīme.	1T/P	Zina un paskaidro profesionāla izskata nozīmi, tā ietekmi uz apkārtējo uztveri.
E.4.2.	Darbības individuāli un ierindā – pagriezieni kustībā, soļošana.	2T/P	Soļojot pārvietojas gan individuāli, gan ierindā un izpilda pagriezienus kustībā.
E.4.3.	Darbības ierindā – sveicināšana, soļošana ar dziesmu.	1T/P	Izpilda militāro sveicināšanu un soļojot pārvietojas ierindā vienības sastāvā, arī ar dziesmu.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 2 nodarbības. Jaunsargi apgūs pirmās palīdzības sniegšanas pamatelementus – paša glābēja drošība, šoks, stabila pozīcija, cietušā pārvietošana.		
F.4.1.	Cietušā pārvietošana, kuru veic vairāki glābēji.	2T/P	Zina un praktiski demonstrē cietušā pārvietošanas paņēmienus, kurus veic vairāki glābēji.
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana (CROSMAN tipa ierocis) – 8 nodarbības Jaunsargi turpinās apgūt šaušanas pamatus – precīzas šaušanas pamatprincipi, ieroča galvenās sastāvdaļas, ieroča izjaukšana un salikšana, ieroča apkope. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (guļus, celis) ar pneimatisko ieroci.		
G.4.1.	Drošības noteikumi darbojoties ar pneimatisko ieroci. Darbības ar pneimatisko ieroci tests (WHT).	2T/P	Zina un ievēro drošības noteikumus. Patstāvīgi nokārto testu (WHT) darbībās ar pneimatisko ieroci.
G.4.2.	Precīzas šaušanas pamatprincipi, šaušanas stāvoklis "guļus, celis".	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē precīzas šaušanas pamatprincipus. Patstāvīgi prot ieņemt stabilus šaušanas stāvokļus "guļus" un "no ceļa".

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
G.4.3.	Šaušana – no pozīcijas “guļus” ar pneimatisko ieroci CROSMAN.	2P	Piedalās praktiskajā šaušanā ar pneimatisko ieroci, dienā, 10m distancē, “guļus”. Precizitāte vismaz 70% šāvienu.
G.4.4.	Šaušana – no pozīcijas “celis” ar pneimatisko ieroci CROSMAN.	2P	Piedalās praktiskajā šaušanā ar pneimatisko ieroci, dienā, 10m distancē, “no ceļa”. Precizitāte vismaz 60% šāvienu.
H.	Sakari un kibervide – 4 nodarbības. Jaunsargi apgūs digitālās uzvedības, e-saziņas etiķetes un medijpratības pamatus, radiostaciju uzbūvi un sagatavošanu darbam, kā arī sakaru procedūras pamatus – kā nodibināt, pārbaudīt un novērtēt sakarus; kā efektīvi nodot un pieņemt ziņojumus.		
H.4.1.	Medijpratība, n-etiķete, komentāri internetā.	2T/P	Zina, atpazīst un ievēro medijpratības un komentēšanas pamatprincipus internetā.
H.4.2.	Ziņošana radiosakaros, situācijas ziņojums.	2T/P	Zina un paskaidro ziņošanas procedūru un ziņojumu veidus, sagatavo un dod situācijas ziņojumu.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 8 nodarbības. Jaunsargi mācīsies lasīt karti – dažādus mērogus, topogrāfiskos apzīmējumus; apgūs darbu ar kompasu. Tāpat viņi iemācīsies izmantot digitālās iekārtas un mobilās aplikācijas, lai orientētos.		
I.4.1.	Kompass, debespušu un virziena noteikšana ar kompasu. Virziena ieturēšana pārvietojoties.	2T/P	Iepazinis kompassa uzbūvi. Paskaidro un nosaka debespusēs/virzienus ar kompasu. Zina un ievēro virziena ieturēšanas pārvietošanās laikā pamatprincipus.
I.4.2.	Orientēšanās ar kompasu (virziena orientieri).	2T/P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā individuāli, veic orientēšanās maršrutu pēc azimutiem un attāluma.
I.4.3.	Orientēšanās ar karti un kompasu (nelielās distancēs).	2T/P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pāri, veic orientēšanās maršrutu pēc kartes un kompassa.
I.4.4.	Mobilās aplikācijas un to izmantošana orientējoties. Orientēšanās ar GoogleMaps/Milkarte (nelielās distancēs).	2T/P	Iepazinis topogrāfisko mobilo aplikāciju iespējas orientējoties. Piedalās orientēšanās vingrinājumā pāri, veic orientēšanās maršrutu, izmantojot mobilo aplikāciju.
J.	Lauka kaujas iemaņas – 4 nodarbības. Jaunsargi apgūs ekipējuma izvēli un pielāgošanu, lauka higiēnu, nometnes (telšu) iekārtošanu, pārvietošanos apvidū vienības sastāvā, pamata roku signālus.		
J.4.1.	Vienības pārvietošanās apvidū.	1T/P	Zina un paskaidro nodaļas formācijas pārvietošanās laikā (kolonnā pa vienam, kolonnā pa diviem). Pārvietojas apvidū nodaļas sastāvā.
J.4.2.	Roku signāli.	1T/P	Zina, atpazīst, parāda un paskaidro taktiskos roku signālus.
J.4.3.	Higiēnas ievērošana lauka apstākļos.	1T/P	Zina un ievēro higiēnas prasības lauka apstākļos.
J.4.4.	Telts iekārtošana.	1T/P	Uzceļ un iekārto nodaļas telti.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 7 nodarbības. Jaunsargi apgūs tūrisma un izdzīvošanas pamatus – mezglu siešana un pielietojums, ugunsgrābu veidi, ūdens iegūšanas metodes, ēdamie augi, uzvedība dabā, veselīga dzīvesveida pamatprincipi. Praktiski nostiprinās iemaņas vidējos (līdz 10km) pārgājienos un ekskursijās.		
K.4.1.	Mezglu un to pielietojums (pavadonis, kāpslis).	1T/P	Atpazīst, paskaidro pielietojumu un prot uzstāt pavadona mezglu un kāpšļa mezglu.
K.4.2.	Virvju taka “Meža kaķis”.	2P	Piedalās vingrinājumā “Meža kaķis” – pārvar virvju trasi.
K.4.3.	Ūdens ieguves veidi.	1T/P	Zina un paskaidro dažādus veidus ūdens ieguvei.
K.4.4.	Bīstamie un ēdamie augi.	1T/P	Zina, atpazīst un raksturo dažādus Latvijai raksturīgus ēdamos un bīstamos augus.
K.4.5.	Vidējs pārgājiens – dabas atmoda.	2P	Piedalās 5-8km pārgājienā. Ievēro ekipējuma un uztura principus pārgājienā.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 2 nodarbības. Nodarbību saturs un uzdevumi veicina jaunsargu patstāvīgi nodarboties ar vispārējo fizisko sagatavotību.		
L.4.1.	Jaunsardzes fizisko īpašību, pašnovērtējuma iespēja.	2P	Piedalās Jaunsargu fizisko īpašību testu veikšanā. Apzinās savas spēcīgās un uzlabojamās spējas.
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.4.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.4.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

2.līmeņa (4.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.4.1.	L.4.1.	E.4.1.	H.4.1.		A.4.1.	G.4.3.	I.4.4.	
1.2.	B.4.1.	L.4.1.	E.4.2.	H.4.1.		D.4.2.	G.4.3.	I.4.4.	
2.1.	I.4.1.	J.4.1.	E.4.2.	H.4.2.	F.4.1.	G.4.1.	I.4.3.	G.4.4.	K.4.3.
2.2.	I.4.1.	J.4.2.	E.4.3.	H.4.2.	F.4.1.	G.4.1.	I.4.3.	G.4.4.	K.4.4.
3.1.	I.4.2.	J.4.3.	K.4.1.	M.4.1.	C.4.1.	G.4.2.		K.4.2.	K.4.5.
3.2.	I.4.2.	J.4.4.	B.4.2.	M.4.2.	B.4.3.	G.4.2.		K.4.2.	K.4.5.
4.1.	M.4.1.	M.4.1.	M.4.1.		M.4.1.	M.4.1.	M.4.1.	M.4.1.	M.4.1.
4.2.	M.4.2.	M.4.2.	M.4.2.		M.4.2.	M.4.2.	M.4.2.	M.4.2.	M.4.2.

2.līmeņa (4.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
4.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Orientēšanās apvidū	I.4.1.; I.4.2.;
4.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
2.	Orientēšanās apvidū izmantojot mobilās aplikācijas	I.4.4.;
3.	Šaušana no pozīcijām “guļus, celis” CROSSMAN	G.4.1.; G.4.2.; G.4.3.; G.4.4.;
4.	Pārgājiens ar uzdevumiem: <ul style="list-style-type: none"> - Radiostacija un situācijas ziņojums; - Mezgli un to pielietojums; - Cietušā pārvietošana (grupas sastāvā). 	K.4.5.; H.4.2.; K.4.1.; F.4.1.;
5.	Lauka nometne – dzīvošana apvidū	J.4.3.; J.4.4.; D.4.2.; K.4.3.; K.4.4.;

3.LĪMENIS, 5.MĀCĪBU GADS

3.līmeņa (5.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 0 nodarbības. Jaunsargi attīstīs pilsonisko apziņu, diskutējot par vietējā un valsts mēroga notikumiem, vēsturi, simboliem.		
5.mācību gada laikā atsevišķas Cilvēks-novads-valsts nodarbības nav paredzētas. Tēma tiek realizēta pasākumu un caurvijas formātā.			
B.	Komandas veidošana un vadība – 1 nodarbība. Jaunsargi papildinās zināšanas un prasmes – mērķu izvirzīšana, laika kontrole, plānošanas pamati. Praktiskās iemaņas nostiprinās, vadot grupu praktisko uzdevumu izpildē (grupas vecākais – uzņemoties atbildību par jau trim jaunsargiem).		
B.5.1.	Mērķi, to jēga, mērķu izvirzīšana (SMART).	1T/P	Zina un paskaidro mērķu izvirzīšanas nozīmi. Izvirza skaidri formulētu un sasniedzamu mērķi pēc SMART metodes.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 2 nodarbības. Jaunsargi papildinās zināšanas par Latvijas bruņoto spēku izveidi un atjaunošanu, iestāšanos un dalību NATO, kā arī sasaistīs to ar militāro vēsturi savā novadā.		
C.5.1.	Latvijas armija starpkaru periodā.	1T/P	Zina un paskaidro Latvijas armijas aktivitātes Brīvības cīņās un starpkaru periodā.
C.5.2.	Latvijas armijas vienības, cīņas tuvākajā apkārtnē.	1T/P	Zina un raksturo Latvijas armijas aktivitātes tuvākajā apkārtnē.
D.	Normatīvie akti – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīs Jaunsardzes pašpārvaldi un ētikas kodeksu, kā arī vides aizsardzības pamatprasības un noteikumus.		
D.5.1.	Ievadlekcija, gada plāns.	1T/P	Iepazīnīs ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.5.2.	Jaunsardzes nolikums, pašpārvalde un ētika.	1T/P	Zina un ievēro Jaunsardzes ētikas kodeksu un iesaistās/piedalās Jaunsardzes pašpārvaldes aktivitātēs.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
E.	Ierindas mācība un izskats – 4 nodarbības. Jaunsargi papildinās prasmes un iemaņas – iziešana un atgriešanās ierindā, pieiešana pie priekšnieka.		
E.5.1.	Darbības ierindā – pagriezieni uz vietas un kustībā, soļošana.	2T/P	Gan individuāli, gan ierindā izpilda pagriezienus uz vietas un kustībā. Soļojot pārvietojas vienības sastāvā.
E.5.2.	Darbības ierindā – sveicināšana, iziešana no ierindas, pieiešana pie priekšnieka, atgriešanās ierindā.	2T/P	Izpilda militāro sveicināšanu, iziet no ierindas, pietiek pie priekšnieka un atgriežas ierindā.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 2 nodarbības Jaunsargi papildinās iemaņas pirmās palīdzības sniegšanas pamatelementos – ABC shēma, atdzīvināšanas pasākumi (uz manekena), pārsēju veidi un to pielietošana.		
F.5.1.	ABC shēma un atdzīvināšanas pasākumi.	2T/P	Zina ABC shēmu un demonstrē atdzīvināšanas pasākumus uz manekena.
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana (G36 LR22 tipa ierocis) – 6 nodarbības Jaunsargi papildinās zināšanas un prasmes – apgūs mazkalibra G36 (uzbūve, izjaukšana/salikšana, apkope, pielādēšana/izlādēšana), mācību granātas mešana. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (guļus, celis) ar mazkalibra ieroci.		
G.5.1.	Mazkalibra G36 tehniskie dati, uzbūve un detaļu nosaukumi, izjaukšana un salikšana.	2T/P	Zina un ievēro drošības noteikumus. Zina, atpazīst un nosauc mazkalibra ieroča sastāvdaļas. Instruktorā vadībā prot izjaukt un salikt mazkalibra ieroci.
G.5.2.	Mazkalibra G36 darbības pamatprincipi un funkciju pārbaude, tīrīšana un eļļošana.	1T/P	Zina un paskaidro mazkalibra ieroča darbības principu, veic tā apkopi un funkciju pārbaudi.
G.5.3.	Mazkalibra G36 magazīnu un ieroča pielādēšana un izlādēšana, patronu ievadīšana patrontelpā, pārdošināšana, magazīnu maiņa.	1T/P	Pielādē un izlādē ieroci un magazīnu, veic ieroča sagatavošanu šaušanai un nodrošināšanu. Veic magazīnu maiņu.
G.5.4.	Mazkalibra G36 kļūmju novēršana, dažādi šaušanas stāvokļi, komandas uz ugunsliņijas.	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē ieroča kļūmju novēršanu. Patstāvīgi ieņem stabilus šaušanas stāvokļus “guļus” un “no ceļa”. Zina un izpilda komandas uz ugunsliņijas.
H.	Sakari un kibervide – 3 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās kritisko domāšanu un spēju analizēt informāciju, kā arī apgūs vispārpieņemtus un biežāk lietojamus procedūras vārdus un fonētisko alfabētu.		
H.5.1.	Informācijas uzticamības izvērtēšana un kritiskā domāšana.	2T/P	Zina un pielieto informācijas kritiskās izvērtēšanas pamatprincipus.
H.5.2.	NATO fonētiskais alfabēts, tā pielietojums.	1T/P	Zina un paskaidro NATO fonētisko alfabētu, tā pielietojumu.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 8 nodarbības. Jaunsargi papildinās iemaņas darbā ar karti un kompasu – attāluma noteikšana, koordinātu (6 ciparu) noteikšana, azimuts un atpakaļazimuts, apvidus raksturošana pēc kartes, maršruta izvēle.		
I.5.1.	Koordinātu (6 ciparu) noteikšana uz kartes.	2T/P	Zina, paskaidro un pielieto koordinātu noteikšanas metodes. Nosaka 6 ciparu koordinātas dažādu mērogu kartēs.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
I.5.2.	Attāluma mērīšana uz kartes.	1T/P	Zina, paskaidro un pielieto attāluma mērīšanas metodes. Nosaka attālumus starp objektiem dažādu mērogu kartēs.
I.5.3.	Apvidus raksturojums pēc kartes.	1T/P	Zina, paskaidro un pielieto apvidus raksturošanas pamatprincipus. Raksturo apvidu pēc topogrāfiskās kartes.
I.5.4.	Maršruta izvēle pēc kartes (rogaininga maršruta sastādīšana).	2T/P	Zina, paskaidro un pielieto maršruta izvēles pamatprincipus. Sastāda maršrutu pēc topogrāfiskās kartes (I.5.5.).
I.5.5.	Maršruta ieturēšana dabā (rogainings).	2P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā individuāli. Veic sastādīto (I.5.4.) maršrutu apvidū.
J.	Lauka kaujas iemaņas – 10 nodarbības. Jaunsargi papildinās prasmes – skaņas/gaismas disciplīna, roku signāli, reakcija uz pretinieku, mērķu norāde, individuālās naktsmītnes (teltene) iekārtošana, šķēršļu pārvarēšana.		
J.5.1.	Kaujas disciplīna (skaņa un gaisma).	1T/P	Zina, paskaidro un ievēro kaujas disciplīnas pamatprincipus.
J.5.2.	Roku signāli un vienības pārvietošanās.	1T/P	Taktiski pārvietojas apvidū vienības sastāvā. Zina un izmanto roku signālus vienības pārvietošanās laikā.
J.5.3.	Mērķu norāde.	1T/P	Zina, paskaidro un pielieto pamata mērķu norādes metodes.
J.5.4.	Reakcija uz pretinieku (individuāli, vienības sastāvā).	4T/P	Zina un paskaidro reakcijas uz pretinieku pamatprincipus. Reaģē uz pretinieku gan individuāli, gan vienības sastāvā.
J.5.5.	Grupās, nodaļas formācijas.	3T/P	Zina un paskaidro dažādas grupas un nodaļas taktiskās formācijas. Ievēro savu vietu formācijā pārvietošanās laikā.
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 6 nodarbības. Jaunsargi papildinās prasmes un iemaņas – grupas ekipējuma izvēle, maršruta plānošana grupai, individuālās drošības sistēmas (alpīnista sēdekliša) izveide, šķēršļu pārvarēšana, uguns iegūšana un ugunsкура izveide, ēdiena pagatavošana lauka apstākļos, atpūtas vietas vai naktsmītnes ierīkošana, veselīga dzīvesveida, slodzes un uztura pamatprincipi.		
K.5.1.	Grupās ekipējuma izvēle un sagatavošana.	1T/P	Zina, plāno, izvēlas un sagatavo grupas ekipējumu uzdevumam.
K.5.2.	Slodzes un uztura sakarība.	1T/P	Zina, paskaidro un ievēro uztura un slodzes sakarības pamatprincipus.
K.5.3.	Uguns iegūšana un ugunsкура izveide.	2T/P	Zina, paskaidro un pielieto uguns iegūšanas veidus. Izveido un iekurina ugunsкуру.
K.5.4.	Naktsmītnes iekārtošana.	2T/P	Izvēlas, izveido un iekārto naktsmītni lauka apstākļos.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 2 nodarbības. Nodarbību saturs un uzdevumi veicina jaunsargu patstāvīgi nodarboties ar vispārējo fizisko sagatavotību.		
L.5.1.	Jaunsardzes fiziskie pārbaudījumi, pašnovērtējuma iespēja.	2P	Piedalās Jaunsargu fizisko pārbaudījumu kārtošanā. Apzinās savas spēcīgās un uzlabojamās spējas.
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.5.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtu un nostiprina apgūto vielu.
M.5.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

3.līmeņa (5.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.5.1.	L.5.1.	E.5.1.	H.5.1.		G.5.1.	I.5.1.	I.5.4.	
1.2.	D.5.2.	L.5.1.	E.5.2.	H.5.1.		G.5.1.	I.5.1.	I.5.4.	
2.1.	J.5.1.	J.5.5.	E.5.1.	H.5.2.	F.5.1.	G.5.2.	I.5.2.	I.5.5.	K.5.3.
2.2.	J.5.2.	J.5.5.	E.5.2.	B.5.1.	F.5.1.	G.5.3.	I.5.3.	I.5.5.	K.5.3.
3.1.	J.5.3.	J.5.4.	C.5.1.	M.5.1.	K.5.1.	G.5.4.		J.5.5.	K.5.4.
3.2.	J.5.4.	J.5.4.	C.5.2.	M.5.2.	K.5.2.	G.5.4.		J.5.4.	K.5.4.
4.1.	M.5.1.	M.5.1.	M.5.1.		M.5.1.	M.5.1.	M.5.1.	M.5.1.	M.5.1.
4.2.	M.5.2.	M.5.2.	M.5.2.		M.5.2.	M.5.2.	M.5.2.	M.5.2.	M.5.2.

3.līmeņa (5.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
5.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Pagasta, pilsētas, novada identitāte un simboli	
2.	Lauka kaujas iemaņas: - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Kaujas disciplīna, roku signāli; - Reakcija uz pretinieku;	J.5.1.; J.5.2.; J.5.3.; J.5.4.; J.5.5.;
5.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
3.	Šaušana ar mazkalibra G36: - Darbību ar ieroci tests (WHT); - Grupēšana un piešaušana; - Šaušana no pozīcijām “guļus, celis” bez uzkabes.	G.5.1.; G.5.2.; G.5.3.; G.5.4.;
4.	Lauka kaujas iemaņas: - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Reakcija uz pretinieku.	J.5.3.; J.5.4.; J.5.5.;
5.	Lauka nometne – dzīvošana apvidū: - Ēdiena pagatavošana lauka apstākļos.	K.5.1.; K.5.2.; K.5.3.; K.5.4.;
6.	Orientēšanās apvidū	I.5.1.; I.5.2.; I.5.3.; I.5.4.; I.5.5.;

3.LĪMENIS, 6.MĀCĪBU GADS.

3.līmeņa (6.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 2 nodarbības. Jaunsargi attīstīs pilsonisko apziņu, diskutējot par vietējā un valsts mēroga notikumiem, vēsturi, simboliem.		
A.6.1.	Tuvākās apkārtnes vēstures svarīgākie notikumi.	2T/P	Zina un paskaidro pagasta/novada/pilsētas vēstures galvenos notikumus.
B.	Komandas veidošana un vadība – 2 nodarbības. Jaunsargi papildinās zināšanas un prasmes – mērķu izvirzīšana, laika kontrole, plānošanas pamati. Praktiskās iemaņas nostiprinās, vadot grupu praktisko uzdevumu izpildē (grupas vecākais – uzņemoties atbildību par jau trim jaunsargiem).		
B.6.1.	Komandas vingrinājums.	1P	Piedalījies komandas saliedēšanas vingrinājumā. Attīstījis spējas sadarboties komandā. Iepazinis grupas biedrus.
B.6.2.	Plānošanas pamati un laika kontrole.	1T/P	Zina, paskaidro un pielieto plānošanas pamatprincipus. Sastāda rīcības plānu grupas uzdevumam.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 2 nodarbības. Jaunsargi papildinās zināšanas par Latvijas bruņoto spēku izveidi un atjaunošanu, iestāšanos un dalību NATO, kā arī sasaistīs to ar militāro vēsturi savā novadā.		
C.6.1.	Latvijas Bruņotie spēki kopš 1991. gada un Latvijas ceļš uz NATO.	1T/P	Zina un raksturo Latvijas Bruņoto spēku veidošanos un attīstību, Latvijas ceļa uz NATO posmus.
C.6.2.	NBS un ZS vienības, to aktivitātes tuvākajā apkārtnē.	1T/P	Zina un raksturo NBS/ZS vienības un to aktivitātes tuvākajā apkārtnē.
D.	Normatīvie akti – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīs Jaunsardzes pašpārvaldi un ētikas kodeksu, kā arī vides aizsardzības pamatprasības un noteikumus.		
D.6.1.	Ievadlekcija, gada plāns.	1T/P	Iepazīnīs ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.6.2.	Kā es saudzēju dabu?	1T/P	Raksturo savas aktivitātes dabas aizsardzībā.
E.	Ierindas mācība un izskats – 2 nodarbības. Jaunsargi papildinās prasmes un iemaņas – iziešana un atgriešanās ierindā, pieiešana pie priekšnieka.		
E.6.1.	Darbības ierindā.	2T/P	Izpilda dažādus ierindas paņēmienus vienības sastāvā uz vietas un kustībā.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 2 nodarbības. Jaunsargi papildinās iemaņas pirmās palīdzības sniegšanas pamatelementos – ABC shēma, atdzīvināšanas pasākumi (uz manekena), pārsēju veidi un to pielietošana.		
F.6.1.	Asiņošanas apturēšana.	2T/P	Zina un paskaidro kā konstatēt un apturēt dzīvībai bīstamu asiņošanu. Uzliek spiedošo pārsēju.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana (G36 LR22 tipa ierocis) – 6 nodarbības. Jaunsargi papildinās zināšanas un prasmes – apgūs mazkalibra G36 (uzbūve, izjaukšana/salikšana, apkope, pielādēšana/izlādēšana), mācību granātas mešana. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā ar mazkalibra ieroci.		
G.6.1.	Mācību rokas granātas mešana.	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē mācību granātas mešanu.
G.6.2.	Darbības ar mazkalibra G36	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē precīzas darbības ar mazkalibra ieroci.
G.6.3.	Precīzas šaušanas pamatprincipi, šaušanas stāvoklis “stāvus”.	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē precīzas šaušanas pamatprincipus. Patstāvīgi ieņem stabilu šaušanas stāvokli “stāvus”.
H.	Sakari un kibervide – 3 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās kritisko domāšanu un spēju analizēt informāciju, kā arī apgūs vispārpieņemtus un biežāk lietojamus procedūras vārdus un fonētisko alfabētu.		
H.6.1.	“Viltus ziņas” un manipulācija medijos.	1T/P	Paskaidro un mācās atpazīt “viltus ziņas” un manipulāciju medijos.
H.6.2.	Sakaru procedūra, procedūras vārdi.	2T/P	Zina, paskaidro un pielieto sakaru procedūru un biežākos procedūras vārdus.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 6 nodarbības. Jaunsargi papildinās iemaņas darbā ar karti un kompasu – attāluma noteikšana, koordinātu (6 ciparu) noteikšana, azimuts un atpakaļazimuts, apvidus raksturošana pēc kartes, maršruta izvēle.		
I.6.1.	Azimuts un atpakaļazimuts.	1T/P	Zina un paskaidro azimuta un atpakaļazimuta noteikšanu. Nosaka atpakaļazimutu.
I.6.2.	Atrašanās vietas noteikšana (atpakaļazimuts).	1T/P	Nosaka savu atrašanās vietu, izmantojot atpakaļazimuta metodi.
I.6.3.	Orientēšanās ar uzdevumiem/telpās.	2T/P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā individuāli, veic orientēšanās maršrutu telpās.
I.6.4.	Orientēšanās ar karti un kompasu.	2T/P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā individuāli, veic orientēšanās maršrutu pēc kartes un kompasas.
J.	Lauka kaujas iemaņas – 8 nodarbības. Jaunsargi papildinās prasmes – skaņas/gaismas disciplīna, roku signāli, reakcija uz pretinieku, mērķu norāde, individuālās naktsmītnes (teltene) iekārtošana, šķēršļu pārvarēšana.		
J.6.1.	Vienības formācijas, pārvietošanās un šķēršļu pārvarēšana.	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē dažādas formācijas, pārvietošanās veidus un šķēršļu pārvarēšanas metodes. Taktiski pārvietojas nodaļas sastāvā.
J.6.2.	Mērķu norāde.	1T/P	Zina, paskaidro un pielieto dažādas mērķu norādes metodes.
J.6.3.	Reakcija uz pretinieku (vienības sastāvā).	3T/P	Zina un paskaidro reakcijas uz pretinieku pamatprincipus. Reaģē uz pretinieku vienības sastāvā no dažādām formācijām un dažādās situācijās.
J.6.4.	Individuālās naktsmītnes iekārtošana (teltene).	2T/P	Iekārto individuālo taktisko naktsmītni (pončo).

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 9 nodarbības. Jaunsargi papildinās prasmes un iemaņas – grupas ekipējuma izvēle, maršruta plānošana grupai, individuālās drošības sistēmas (alpīnista sēdekliša) izveide, šķēršļu pārvarēšana, uguns iegūšana un ugunscura izveide, ēdiena pagatavošana lauka apstākļos, atpūtas vietas vai naktsmītnes ierīkošana, veselīga dzīvesveida, slodzes un uztura pamatprincipi.		
K.6.1.	Mezglis un to pielietojums (buliņš, aptverošais).	2T/P	Atpazīst, paskaidro pielietojumu un prot uzstāt buliņa mezglu un aptverošo mezglu.
K.6.2.	“Alpīnista sēdekliša” izveide.	1T/P	Paskaidro pielietojumu un prot uzstāt “alpīnista sēdekliši”.
K.6.3.	Grupās maršruta (pārgājiens ar uzdevumiem) plānošana.	1T/P	Izplāno maršrutu grupas pārgājienam ar uzdevumiem (realizē pasākumā).
K.6.4.	Šķēršļi, to pārvarēšana (ar izveidotu metodi).	4T/P	Zina, atpazīst un paskaidro dažādas šķēršļu pārvarēšanas metodes. Pārvar dažādus šķēršļus ar izveidotu metodi.
K.6.5.	Veselīgs dzīvesveids un tā ievērošana	1T/P	Zina, paskaidro un ievēro veselīga dzīvesveida principus.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 2 nodarbības. Nodarbību saturs un uzdevumi veicina jaunsargu patstāvīgi nodarboties ar vispārējo fizisko sagatavotību.		
L.6.1.	Jaunsardzes fiziskie pārbaudījumi, pašnovērtējuma iespēja.	2P	Piedalās Jaunsargu fizisko pārbaudījumu kārtošanā. Apzinās savas spēcīgās un uzlabojamās spējas.
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.6.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.6.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

3.līmeņa (6.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.6.1.	L.6.1.	E.6.1.	K.6.2.		G.6.2.	I.6.3.	J.6.3.	
1.2.	B.6.1.	L.6.1.	E.6.1.	H.6.1.		G.6.2.	I.6.3.	J.6.3.	
2.1.	J.6.1.	G.6.1.	C.6.1.	H.6.2.	F.6.1.	G.6.3.	I.6.4.	K.6.4.	K.6.5.
2.2.	J.6.1.	G.6.1.	C.6.2.	H.6.2.	F.6.1.	G.6.3.	I.6.4.	K.6.4.	D.6.2.
3.1.	J.6.2.	J.6.4.	K.6.1.	M.6.1.	B.6.2.	I.6.1.		K.6.4.	A.6.1.
3.2.	J.6.3.	J.6.4.	K.6.1.	M.6.2.	K.6.3.	I.6.2.		K.6.4.	A.6.1.
4.1.	M.6.1.	M.6.1.	M.6.1.		M.6.1.	M.6.1.	M.6.1.	M.6.1.	M.6.1.
4.2.	M.6.2.	M.6.2.	M.6.2.		M.6.2.	M.6.2.	M.6.2.	M.6.2.	M.6.2.

3.līmeņa (6.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
6.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Lauka kaujas iemaņas: - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Reakcija uz pretinieku; - Granātas mešana; - Individuālā naktsmītne.	J.6.1.; J.6.2.; J.6.3.; J.6.4.; G.6.1.;
6.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
2.	Šaušana ar mazkalibra G36: - Darbību ar ieroci tests (WHT); - Grupēšana un piešaušana; - Šaušana no pozīcijām “guļus, celis, stāvus” bez uzkabes.	G.6.2.; G.6.3.;
3.	Lauka kaujas iemaņas: - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Reakcija uz pretinieku; - Individuālā naktsmītne.	J.6.1.; J.6.2.; J.6.3.; J.6.4.;
4.	Pārgājiens (K.6.3. realizācija)	K.6.3.; K.6.5.; D.6.2.; A.6.1.;
5.	Orientēšanās apvidū	I.6.1.; I.6.2.; I.6.4.;

4.LĪMENIS, 7.MĀCĪBU GADS.

4.līmeņa (7.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 3 nodarbības. Jaunsargi attīstīs pilsonisko apziņu, diskutējot par valsts pastāvēšanas un saglabāšanas tematiem.		
A.7.1.	Atturēšanas politika un visaptveroša valsts aizsardzība.	1T/P	Izprot un paskaidro atturēšanas politikas un visaptverošas valsts aizsardzības nozīmi, savus pienākumus un atbildību.
A.7.2.	Pilsoniskais patriotisms, demokrātija.	1T/P	Zina un raksturo demokrātiskās valsts iekārtas pamatprincipus.
A.7.3.	Pilsoniskais patriotisms, valsts neatkarības saglabāšana.	1T/P	Zina un raksturo valsts neatkarības saglabāšanas pamatprincipus. Argumentē savu patriotisma definīciju.
B.	Komandas veidošana un vadība – 2 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iegūtās zināšanas un prasmes – militārās vadības pamati. Praktiskās iemaņas attīstīs, vadot vienību taktisko uzdevumu izpildē.		
B.7.1.	Publiskā runa, uzrunas sagatavošana, diskusija	1T/P	Zina un paskaidro publiskas uzstāšanās sagatavošanas pamatprincipus.
B.7.2.	Mērķu izvirzīšana (SMART).	1T/P	Zina un paskaidro mērķu izvirzīšanas nozīmi. Izvirza skaidri formulētu un sasniedzamu mērķi pēc SMART metodes.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
C.	Latvijas bruņotie spēki – 2 nodarbības. Jaunsargi pilnveidos zināšanas par bruņoto spēku struktūru (spēku veidi un uzdevumi), dienesta pakāpēm, dalību NATO un starptautiskajās operācijās.		
C.7.1.	Karavīra vērtības un standarti, pakāpes un atšķirības zīmes.	1T/P	Zina, izprot un raksturo karavīra vērtības un standartus. Zina un atpazīst karavīru atšķirības zīmes un dienesta pakāpes.
C.7.2.	NBS struktūra, spēku veidi, to uzdevumi.	1T/P	Zina un paskaidro NBS struktūru, spēku veidus un to uzdevumus/atšķirības.
D.	Normatīvie akti – 2 nodarbības. Jaunsargi iepazīsies ar Militārā dienesta likuma prasībām, rekrutēšanas un karjeras iespējām bruņotajos spēkos.		
D.7.1.	Ievadlekcija, gada plāns.	1T/P	Iepazinies ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.7.2.	Militārā dienesta likums, pienākumi un tiesības, rezerve.	1T/P	Iepazinies ar MDL, karavīra tiesībām un pienākumiem, izprot un paskaidro bruņoto spēku rezerves konceptu.
E.	Ierindas mācība un izskats – 3 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas atbilstoši Ierindas noteikumiem, kā arī apgūs prasmes ierindas vadīšanā.		
E.7.1.	Pamatstāja, pagriezieni uz vietas.	1T/P	Demonstrē karavīra pamatstāju un pagriezienus uz vietas.
E.7.2.	Pārvietošanās, soļu veidi.	1T/P	Zina, paskaidro un demonstrē dažādus soļu veidus un pārvietošanos soļojot.
E.7.3.	Militārā sveicināšana, izešana no ierindas, pieiešana pie priekšnieka, atgriešanās ierindā.	1T/P	Izpilda militāro sveicināšanu, iziet no ierindas, pieiet pie priekšnieka un atgriežas ierindā.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 2 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas neatliekamās palīdzības sniegšanā, apgūs pirmās palīdzības aptiecināšanas saturu un cietušā pārvietošanu individuāli, pāri un grupā.		
F.7.1.	Rīcība negadījuma vietā, palīdzības izsaukšana, neatliekamie pasākumi, pašpalīdzība, aptiecināšanas saturs.	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē rīcību negadījuma vietā, palīdzības izsaukšanu, neatliekamos pasākumus un pašpalīdzības elementus. Zina un paskaidro aptiecināšanas saturu.
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana (G36 22LR tipa ierocis) – 6 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iegūtās zināšanas un prasmes – izjaukšana/salikšana, apkope, pielādēšana/izlādēšana. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (dažādi stāvokļi) ar mazkalibra G36.		
G.7.1.	Mazkalibra G36 tehniskie dati, uzbūve un detaļu nosaukumi, izjaukšana un salikšana.	1T/P	Zina un ievēro drošības noteikumus. Zina, atpazīst un nosauc mazkalibra ieroča sastāvdaļas. Izjauc un saliek mazkalibra ieroci.
G.7.2.	Mazkalibra G36 darbības pamatprincipi un funkciju pārbaude, tīrīšana un eļļošana.	1T/P	Zina un paskaidro mazkalibra ieroča darbības principu, veic tā apkopi un funkciju pārbaudi.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
G.7.3.	Mazkalibra G36 magazīnu un ieroča pielādēšana un izlādēšana, patronu ievadīšana patrontelpā, pārdošināšana, magazīnu maiņa.	1T/P	Pielādē un izlādē ieroci un magazīnu, veic ieroča sagatavošanu šaušanai un pārdošināšanu. Veic magazīnu maiņu.
G.7.4.	Mazkalibra G36 kļūmju novēršana, dažādi šaušanas stāvokļi, komandas uz ugunsliņijas.	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē ieroča kļūmju novēršanu. Patstāvīgi ieņem stabilus šaušanas stāvokļus "guļus", "no ceļa" un "stāvus". Zina un izpilda komandas uz ugunsliņijas.
G.7.5.	Darbības ar mazkalibra G36	1P	Zina, paskaidro un demonstrē precīzas darbības ar mazkalibra ieroci.
H.	Sakari un kibervide – 4 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās informācijas analīzes, sakaru procedūras, kodu un fonētiskā alfabēta lietošanu.		
H.7.1.	Militāro sakaru veidi un NATO fonētiskais alfabēts.	1T/P	Izprot un raksturo militāro sakaru veidus. Zina NATO fonētisko alfabētu un tā pielietojumu.
H.7.2.	Sakaru procedūra un darbs ar radiostaciju.	3T/P	Izprot un raksturo sakaru procedūru. Sagatavo darbam radiostaciju, veic sakaru pārbaudi un pielieto sakaru procedūru nododot/pieņemot radio ziņojumu.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 7 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas darbā ar karti un kompasu - koordinātu (8 ciparu) noteikšana, direkcijas leņķis, maršruta kartītes un kartes skices sastādīšana.		
I.7.1.	Topogrāfiskās kartes struktūra, mērogs, apzīmējumi.	1T/P	Izprot, atpazīst un raksturo topogrāfiskās kartes struktūras elementus, mērogus un apzīmējumus.
I.7.2.	Apvidus raksturojums pēc kartes.	1T/P	Zina, paskaidro un pielieto apvidus raksturošanas principus. Raksturo apvidu pēc topogrāfiskās kartes.
I.7.3.	Koordinātu (8) noteikšana.	2T/P	Zina, paskaidro un pielieto koordinātu noteikšanas metodes. Nosaka 8 ciparu koordinātas 1:25000 mēroga kartē.
I.7.4.	Attāluma noteikšana ar pārsoļiem.	1T/P	Zina un pielieto pārsoļu metodi attāluma mērīšanā. Nosaka savu pārsoļu garumu.
I.7.5.	Kompasa izmantošana, direkcijas leņķis, azimuts.	1T/P	Izprot, paskaidro un pielieto kompasu virziena noteikšanai gan dabā, gan uz kartes, izprot un paskaidro direkcijas leņķa principu.
I.7.6.	Attāluma un savas atrašanās vietas noteikšana uz kartes.	1T/P	Izprot, raksturo un pielieto attāluma mērīšanas un savas atrašanās vietas noteikšanas metodes dažādu mērogu kartēs.
J.	Lauka kaujas iemaņas – 8 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās prasmes – individuālās uguns pozīcijas izveide, vienības formācijas un pamata manevri, «uguns un kustība», patruļbāzes iekārtošana un rutīna.		
J.7.1.	Kāpēc lietas ir redzamas?, individuālā maskēšanās, kaujas disciplīna.	1T/P	Izprot, raksturo un pielieto individuālās maskēšanās un kaujas disciplīnas principus.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
J.7.2.	Apvidus novērošana.	1T/P	Zina, raksturo un pielieto dažādas apvidus novērošanas metodes.
J.7.3.	Pārvietošanās veidi individuāli un vienības sastāvā, formācijas.	2T/P	Zina, raksturo un demonstrē dažādus pārvietošanās veidus gan individuāli, gan vienības sastāvā. Zina, raksturo un demonstrē dažādas vienības formācijas.
J.7.4.	Attāluma noteikšanas metodes, Mērķa identifikācija un norāde.	2T/P	Zina, raksturo un demonstrē dažādas attāluma noteikšanas, mērķu identifikācijas un norādes metodes.
J.7.5.	Individuālā uguns pozīcija.	2T/P	Instruktorā vadībā izveido un nomaskē individuālo seklo ierakumu.
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 5 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas – virvju sistēmas (pārceltuves) izveide, alpīnisma pamati, aktīva dzīvesveida pasākumu sagatavošana. Praktiski nostiprinās iemaņas vairākdienu pārgājienos un ekskursijās.		
K.7.1.	Uzvedība dabā, veselīgs dzīvesveids un tā ievērošana.	1T/P	Izprot, paskaidro un ievēro uzvedības dabā un veselīga dzīvesveida principus.
K.7.2.	Virvju sistēmas, pārceltuves izveide.	4T/P	Instruktorā vadībā izveido virvju sistēmu/pārceltuvi.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 2 nodarbības. Jaunsargi salīdzina savas spējas ar biedriem, piedaloties bruņoto spēku fiziskās sagatavotības normatīvu veikšanā. Jaunsargi mācās efektīvi izmantot savas fiziskās īpašības un uzņemties atbildību par vājāko.		
L.7.1.	Jaunsardzes fiziskie pārbaudījumi, pašnovērtējuma iespēja.	2P	Piedalās Jaunsargu fizisko pārbaudījumu kārtošana. Apzinās savas spēcīgās un uzlabojamās spējas.
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.7.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.7.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

4.līmeņa (7.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.7.1.	L.7.1.	E.7.1.	H.7.1.		G.7.1.	D.7.2.	I.7.3.	
1.2.	K.7.1.	L.7.1.	E.7.2.	H.7.2.		G.7.2.	B.7.1.	I.7.3.	
2.1.	J.7.1.	J.7.4.	E.7.3.	H.7.2.	F.7.1.	G.7.3.	I.7.1.	K.7.2.	I.7.4.
2.2.	J.7.2.	J.7.4.	A.7.1.	H.7.2.	F.7.1.	G.7.4.	I.7.2.	K.7.2.	I.7.5.
3.1.	J.7.3.	J.7.5.	A.7.2.	M.7.1.	C.7.1	G.7.4.		K.7.2.	I.7.6.
3.2.	J.7.3.	J.7.5.	A.7.3.	M.7.2.	C.7.2	G.7.5.		K.7.2.	B.7.2.
4.1.	M.7.1.	M.7.1.	M.7.1.		M.7.1.	M.7.1.	M.7.1.	M.7.1.	M.7.1.
4.2.	M.7.2.	M.7.2.	M.7.2.		M.7.2.	M.7.2.	M.7.2.	M.7.2.	M.7.2.

4.līmeņa (7.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
7.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Lauka kaujas iemaņas: - Maskēšanās un apvidus novērošana; - Pārvietošanās veidi; - Attāluma noteikšana; - Individuālā uguns pozīcija	J.7.1.; J.7.2.; J.7.3.; J.7.4.; J.7.5.;
7.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
2.	Šaušana ar mazkalibra G36: - Darbību ar ieroci tests (WHT); - Grupēšana un piešaušana; - Šaušana no pozīcijām “guļus, celis, stāvus” bez uzkabes.	G.7.1.; G.7.2.; G.7.3.; G.7.4.; G.7.5.;
3.	Lauka kaujas iemaņas: - Pārvietošanās veidi; - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Reakcija uz pretinieku; - Individuālā naktsmītne.	J.7.3.;
4.	Orientēšanās apvidū	I.7.4.; I.7.5.; I.7.6.;

4.LĪMENIS, 8.MĀCĪBU GADS

4.līmeņa (8.mācību gada) nodarbības un sasniedzamie rezultāti:

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
A.	Cilvēks – novads - valsts – 2 nodarbības. Jaunsargi attīstīs pilsonisko apziņu, diskutējot par vietējā un valsts mēroga notikumiem, vēsturi, simboliem.		
A.8.1.	Patriotisma pretstats, korupcija.	1T/P	Izprot un raksturo “korupciju”, piedalās argumentētā diskusijā.
A.8.2.	Patriotisma pretstats, valsts sagrābšana.	1T/P	Izprot un raksturo “valsts sagrābšanu”, piedalās argumentētā diskusijā.
B.	Komandas veidošana un vadība – 2 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iegūtās zināšanas un prasmes – militārās vadības pamati. Praktiskās iemaņas attīstīs, vadot vienību taktisko uzdevumu izpildē.		
B.8.1.	Uzrunas, mutisku rīkojumu un pavēļu došana.	1T/P	Izprot un paskaidro mutisku uzdevumu došanu militārā vidē.
B.8.2.	Ātrā kaujas pavēle, tās došana.	1T/P	Zina un raksturo “ātrās kaujas pavēles” secību, saturu un pielietojumu.
C.	Latvijas bruņotie spēki – 1 nodarbība. Jaunsargi pilnveidos zināšanas par bruņoto spēku struktūru (spēku veidi un uzdevumi), dienesta pakāpēm, dalību NATO un starptautiskajās operācijās.		
C.8.1.	Latvijas karavīri starptautiskajās operācijās un NATO.	1T/P	Zina un paskaidro NBS karavīru dalību dažādās starptautiskajās operācijās un NATO.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
D.	Normatīvie akti – 3 nodarbības. Jaunsargi iepazīsies ar Militārā dienesta likuma prasībām, rekrutēšanas un karjeras iespējām bruņotajos spēkos.		
D.8.1.	Ievadlekcija, gada plāns.	1T/P	Iepazinies ar konkrētā JSII mācību gada vispārējo plānu.
D.8.2.	Drošības instruktāžas saturs un pamatojums.	1T/P	Iepazinies un saprot drošības instruktāžas struktūru un pielietojumu.
D.8.3.	Militārā dienesta likums, rekrutēšana, izglītība, karjera.	1T/P	Iepazinies ar MDL, rekrutēšanas, militārās izglītības un karjeras nosacījumiem, izprot karjeras iespējas bruņotajos spēkos.
E.	Ierindas mācība un izskats – 3 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas atbilstoši Ierindas noteikumiem, kā arī apgūs prasmes ierindas vadīšanā.		
E.8.1.	Darbības ierindā.	1T/P	Zina, paskaidro un demonstrē dažādus ierindas paņēmienus.
E.8.2.	Ierindas vadīšana.	2T/P	Iepazinis un demonstrē ierindas vadīšanas pamatprincipus.
F.	Pirmā palīdzība un drošība – 2 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas neatliekamās palīdzības sniegšanā, apgūs pirmās palīdzības aptiecināšanas saturu un cietušā pārvietošanu individuāli, pāri un grupā.		
F.8.1.	Cietušā pārvietošana individuāli, pāri, grupā.	2T/P	Zina un praktiski demonstrē dažādus cietušā pārvietošanas paņēmienus.
G.	Darbības ar ieročiem un šaušana (G36 22LR tipa ierocis) – 2 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iegūtās zināšanas un prasmes – izjaukšana/salikšana, apkope, pielādēšana/izlādēšana. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (dažādi stāvokļi) ar mazkalibra G36.		
G.8.1.	Darbības ar mazkalibra G36	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē precīzas darbības ar mazkalibra ieroci.
H.	Sakari un kibervide – 4 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās informācijas analīzes, sakaru procedūras, kodu un fonētiskā alfabēta lietošanu.		
H.8.1.	Informācijas analīzes pamatprincipi.	1T/P	Izprot, raksturo un pielieto informācijas analīzes pamatprincipus.
H.8.2.	Sakaru procedūra, kodi un darbs ar radiostaciju.	1T/P	Izprot un raksturo sakaru procedūru. Sagatavo darbam radiostaciju, veic sakaru pārbaudi un pielieto sakaru procedūru nododot/pieņemot radio ziņojumu.
H.8.3.	Radioziņojumi, situācijas ziņojums.	2T/P	Zina, atpazīst un raksturo dažādus ziņojumus, to pielietojumu. Sagatavo, noraida/pieņem situācijas ziņojumu.
I.	Topogrāfija un orientēšanās – 6 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas darbā ar karti un kompasu - koordinātu (8 ciparu) noteikšana, direkcijas leņķis, maršruta kartītes un kartes skices sastādīšana.		
I.8.1.	Maršruta kartiņas sastādīšana.	2T/P	Zina, paskaidro un pielieto maršruta kartiņas sastādīšanas principus. Sastāda maršruta kartiņu dotam maršrutam.

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

I.8.2.	Kartes skices sagatavošana.	1T/P	Zina un paskaidro kartes skices sagatavošanas principus, tās pielietojumu.
Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
I.8.3.	Aerofoto izmantošana.	1T/P	Zina un paskaidro aerofoto izmantošanu, atpazīst apvidu un objektus aerofoto.
I.8.4.	Orientēšanās izmantojot aerofoto.	2P	Piedalās orientēšanās vingrinājumā pārī, veic orientēšanās maršrutu pēc aerofoto un kompasa.
J.	Lauka kaujas iemaņas – 8 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās prasmes – individuālās uguns pozīcijas izveide, vienības formācijas un pamata manevri, «uguns un kustība», patruļbāzes iekārtošana un rutīna.		
J.8.1.	Nodaļas taktiska pārvietošanās, dažādas formācijas.	2T/P	Izprot, raksturo un demonstrē dažādas nodaļas formācijas. Zina un ieņem savu vietu nodaļas formācijā.
J.8.2.	Riņķveida aizsardzība.	2T/P	Zina un paskaidro riņķveida aizsardzības principus, tās ieņemšanu, darbību un noņemšanu. Zina un ieņem savu vietu riņķveida aizsardzībā.
J.8.3.	Uguns un kustība (pāris, grupa).	2T/P	Zina, paskaidro un demonstrē “uguns un kustības” principus. Izpilda manevru “uguns un kustība” pārī un grupā.
J.8.4.	Patruļbāzes iekārtošana.	2T/P	Zina un paskaidro patruļbāzes izveides principus, tās ieņemšanu, rutīnu un noņemšanu.
K.	Veselīgs un aktīvs dzīvesveids – 11 nodarbības. Jaunsargi nostiprinās iemaņas – virvju sistēmas (pārceltuves) izveide, alpīnisma pamati, aktīva dzīvesveida pasākumu sagatavošana. Praktiski nostiprinās iemaņas vairākdienu pārgājienos un ekskursijās.		
K.8.1.	Naktsmītnes iekārtošana, ugunsкура izveide, ēdiena pagatavošana lauka apstākļos.	2T/P	Izprot un paskaidro naktsmītnes ieņemšanas un rutīnas elementus, ugunsкура izveidi, ēdiena pagatavošanu lauka apstākļos.
K.8.2.	Bīstamie un ēdamie augi.	1T/P	Zina, atpazīst un raksturo dažādus Latvijai raksturīgus ēdamos un bīstamos augus.
K.8.3.	Alpīnisma pamati.	2T/P	Iepazinis alpīnisma drošības noteikumus, pamatprincipus un pielietojumu.
K.8.4.	Virvju sistēmas, pārceltuves izveide.	2T/P	Instruktorā vadībā izveido virvju sistēmu/pārceltuvi.
K.8.5.	Aktīva dzīvesveida vingrinājuma sagatavošana un realizācija.	4T/P	Instruktorā vadībā izplāno, izveido un realizē aktīva dzīvesveida vingrinājumu.
L.	Fiziskā sagatavotība un sports – 2 nodarbības. Jaunsargi salīdzina savas spējas ar biedriem, piedaloties bruņoto spēku fiziskās sagatavotības normatīvu veikšanā. Jaunsargi mācās efektīvi izmantot savas fiziskās īpašības un uzņemties atbildību par vājāko.		
L.8.1.	Jaunsardzes fiziskie pārbaudījumi, pašnovērtējuma iespēja.	2P	Piedalās Jaunsargu fizisko pārbaudījumu kārtos. Apzinās savas spēcīgās un uzlabojamās spējas.

Kods	Saturs	Stundas (T/P)	Ieteicamais sasniedzamais rezultāts
M.	Kopsavilkuma nodarbības – 18 nodarbības. Katrs jaunsargu apmācības mēnesis noslēdzas ar divām kopsavilkuma nodarbībām, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, saņemt informāciju un uzdevumus par nākamā mēneša aktivitātēm.		
M.8.1.	Jaunsargu pašnovērtējums, konsultācijas, atkārtošana.	9T/P	Veic pašnovērtējumu, atkārtoti un nostiprina apgūto vielu.
M.8.2.	Atgriezeniskā saite, nākamā mēneša plānošana.	9T/P	Sniedz komentārus par aizvadīto laika posmu, iepazīstas ar nākamā mēneša plānu.

4.līmeņa (8.mācību gada) nodarbību saraksts:

Nod.	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAI
1.1.	D.8.1.	L.8.1.	E.8.1.	H.8.1.		B.8.1.	I.8.1.	I.8.4.	
1.2.	D.8.2.	L.8.1.	E.8.2.	H.8.2.		B.8.2.	I.8.1.	I.8.4.	
2.1.	J.8.1.	J.8.3.	E.8.2.	H.8.3.	F.8.1.	D.8.3.	I.8.2.	K.8.3.	K.8.5.
2.2.	J.8.1.	J.8.3.	C.8.1.	H.8.3.	F.8.1.	K.8.2.	I.8.3.	K.8.3.	K.8.5.
3.1.	J.8.2.	K.8.1.	A.8.1.	M.8.1.	J.8.4.	G.8.1.		K.8.4.	K.8.5.
3.2.	J.8.2.	K.8.1.	A.8.2.	M.8.2.	J.8.4.	G.8.1.		K.8.4.	K.8.5.
4.1.	M.8.1.	M.8.1.	M.8.1.		M.8.1.	M.8.1.	M.8.1.	M.8.1.	M.8.1.
4.2.	M.8.2.	M.8.2.	M.8.2.		M.8.2.	M.8.2.	M.8.2.	M.8.2.	M.8.2.

4.līmeņa (8.mācību gada) pasākumos obligāti iekļaujamo tēmu saraksts:

Nr. p.k.	Nodarbības (pasākuma) tēma	JSII programmas saistītās tēmas
8.mācību gada 1.pusgads (septembris – decembris)		
1.	Lauka kaujas iemaņas: - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Riņķveida aizsardzība; - Uguns un kustība (pāris, grupa)	J.8.1.; J.8.2.; J.8.3.;
8.mācību gada 2.pusgads (janvāris – maijs)		
2.	Šaušana ar mazkalibra G36: - Darbību ar ieroci tests (WHT); - Grupēšana un piešaušana; - Šaušana no pozīcijām “guļus, celis, stāvus” bez uzkabes; - Šaušana no pozīcijām “guļus, celis, stāvus” uzkabē un ķiverē; - B kvalifikācija	G.8.1.;
3.	Lauka kaujas iemaņas: - Vienības pārvietošanās, formācijas; - Reakcija uz pretinieku; - Riņķveida aizsardzība; - Uguns un kustība (pāris, grupa)	J.8.1.; J.8.2.; J.8.3.;
4.	Lauka nometne: - Naktsmītnes ierīkošana; - Bīstamie un ēdami augi	K.8.1.; K.8.2.;

2.2. PROGRAMMAS DARBA METODES, PANĒMIENI, FORMAS

Jaunsargu programmas apgūvē izmanto interešu izglītības aktīvās un interaktīvās mācību metodes atbilstoši interešu izglītības mācību uzdevumiem un mērķiem. Programmas realizācija balstās uz metožu izvēli, kuras veicina praktisku darbību āra apstākļos.

Metodes izvēli nosaka nodarbības un tēmas specifika, kā arī jaunsarga vecumposmu īpatnības un programmas ietvaros paredzēto zināšanu un prasmju līmenis. Jaunāka vecuma jaunsargiem tiek pielietota lielāka metožu dažādība (vienā metodē tiek iestarpināti citu metožu elementi), pieredzējušāki un gados vecāki jaunsargi spēj ilgāk koncentrēties arī vienveidīgā mācību darbā, lai padziļināti apgūtu specifiskās jaunsargu kompetences.

MĀCĪBU DARBĪBAS UN MOTIVĀCIJAS VEICINĀŠANA/ROŠINĀŠANA

Jaunsargiem tiek izskaidrots nodarbības mērķa nozīmīgums un izvirzītas prasības uzdevumu izpildei. Ar vecumam pielāgotām izziņas rotaļu, spēļu metodēm jaunsargi, sadarbojoties ar instruktoru, uzdevumu izpildē pielieto apgūtās zināšanas un prasmes. Diskusijās un pārrunās par sasniegto instruktors emocionāli atbalsta jaunsargu pašiniciatīvu, kritisko domāšanu un pamatotu pašvērtējuma atspoguļošanu. Jaunsargi tiek iesaistīti tuvāko nodarbību plānošanā un sagatavošanā, ievērojot nodarbību mērķi un uzdevumus.

PASĀKUMU METODES

Izmantojot pasākuma metodes, jaunsargi, programmas ietvaros gūtās zināšanas un prasmes sasaista praktiskā darbībā ar dzīvi. Tiek analizēta un pārrunāta jaunsargu rīcība, plānošana un mērķa sasniegšana, pildot konkrētus, praktiskus uzdevumus pasākumos.

Iesaistoties un organizējot pasākumus ģimenē, skolā, pašvaldībā un valstī jaunsargos veidojas un nostiprinās tolerance, cieņa, patiesas valstiskas vērtības un integrācija sabiedrībā.

Vides maiņa pasākumu ietvaros dažādo apmācību ikdienu, paaugstina motivāciju, rada prieku darboties, pilnveido jaunsargu kompetences, kuras ir nepieciešamas arī ikdienas sadzīvē. “Mācīšanās darot” pārsvarā notiek komandā.

KOOPERATĪVĀ MĀCĪŠANĀS

Jaunsargi jūtas vienoti kopēja mērķa sasniegšanā, šādi tiek veicināta sadarbības prasmju apguve. Katram ir individuāla atbildība par kopējo grupas darbu, uzdevumiem un rezultāta sasniegšanu. Kopā darbojoties ir jāciena un jārespektē katra individuālās spējas un prasmes, šādi jaunsargi mācās iedrošināt, paskaidrot radīt izpratni saviem komandas biedriem, lai sekmētu visas grupas darbu. Jaunsargi vērtē sadarbībā gūtos sasniegumus un grupas darba procesu pārrunās un diskusijās.

SPĒLES UN ROTAĻAS

Spēles un rotaļas izmanto, lai praktizētu iemaņas, pielietotu dažādas apgūtas tehnikas, ieinteresētu un saliedētu komandu. Svarīgi ir panākt, lai caur interesantām aktivitātēm spēlē būtu mācīšanās, kas ļautu nostiprināt prasmes un kompetences, vai pārliecināties, ka zināšanas ir apgūtas.

Spēles kā izglītošanas rīks jaunsardzē tiek veidotas interesantas, aizraujošas, jautras, izaicinošas un iesaistošas. Spēlēs un rotaļās jaunsargi mācās darot, atklāj, izzina un izprot sevi, savu rīcību un sadarbību komandā.

Spēlēm ir skaidri noteikumi, kuriem jāseko, skaidri spēles mērķi, skaidrs process un soļi, kas jāveic. Jaunāka vecuma jaunsargiem izmanto rotaļas, kuras veicina ieinteresētību un aizrautību nepiespiestā un jautrā vidē apgūt jaunsargu zināšanas un prasmes.

Ir būtiski uzsvērt atgriezeniskās saites nozīmi pēc spēles un rotaļas apguves, lai akcentētu un definētu apgūtās prasmes, lai norādītu uz saikni starp spēli un apgūtajām kompetencēm, kas tiek darīts nodarbības ietvaros.

ATGRIEZENISKĀ SAITE / IZVĒRTĒŠANA

Jaunsargu programmas veidošanā ir ievērots pakāpenības princips: no vienkāršākā uz sarežģītāko, soli pa solim. Ir līmeņu dalījums, kurš ietver sevī noteiktus sasniedzamos rezultātus. Tāpēc svarīgas ir kopsavilkuma nodarbības katra mēneša pēdējā nodarbībā. Jaunsargi iemācās novērtēt sevi, pamatot savu viedokli. Mācoties uz klausīt un saprast citu cilvēku viedokli, izkopjot iecietību un attīstot spēju izmantot savu un citu pieredzi. Tādejādi instruktors novērtē jaunsargu apgūto un rada iespēju papildināt trūkstošās zināšanas, kā arī var ieteikt jaunsargam pāriet augstākā līmenī, patstāvīgi apgūstot starposma tēmas.

Instruktors jaunsargos veicina pašizglītošanās prasmju attīstību un drosmi atbildēt par savu viedokli un rīcību. Pašizglītošanās nepieciešama arī caurviju kompetenču veidošanai.

CAURVIJU KOMPETENCES – VESELĪGS DZĪVESVEIDS, FIZISKĀS AKTIVITĀTES UN SPORTS

Instruktors ar savu piemēru, uzskates materiāliem, pārrunām un speciāli sagatavotām nodarbībām veicina jaunsargu izpratni par veselīgu dzīvesveidu, fiziskās aktivitātes un sportu. Jaunsargi iemācās novērtēt un kontrolēt savu izaugsmi un panākumus sportā. Lai sasniegtu 4. līmeni, jaunsargam ir jāapzinās, ka veselīgs dzīvesveids, fiziskās aktivitātes un sports ir ikdiena. Nodarbībās jaunsargi uzzina, kur meklēt informāciju, konsultācijas un nodarbības, lai patstāvīgi veicinātu veselīgu dzīvesveidu, fizisko aktivitāti un sportu.

Caurvijas kompetences nodrošina kvalitatīvu jaunsargu programmu apguvi. Jaunsargam jāizmanto skolā gūtās zināšanas un prasmes (starp-priekšmetu saikne). Programmas saturs veicina padziļināti apgūt veselīgu dzīvesveidu, fiziskās aktivitātes un sportu. Šādi tiek nodrošināta motivācija sportot un ievērot veselīgas dzīves pamatprincipus.

2.3. PROGRAMMAS RESURSU NODROŠINĀJUMS

NEPIECIEŠAMĀIS MATERIĀLTEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS UZ VIENU APMĀCĀMO

Šis MTL ir aprēķināts JSII programmas apguvei katram jaunsargam un jāatjauno (jānomaina) katru gadu – izmēru izmaiņas dēļ.

Nr. p.k.	Materiāltehniskais līdzeklis	Mērvienība	Daudzums (uz 1 apmācāmo)	Piezīmes
1.	Jaunsarga formas tērps un atšķirības zīmes			
1.1.	Cepure (vasaras)	gab.	1	
1.2.	Cepure (ziemas)	gab.	1	
1.3.	Siltā virsjaka (plīsis)	gab.	1	
1.4.	Lietus laika jaka	gab.	1	
1.5.	T-krekls	gab.	2	
1.6.	Lauka forma (jaka, bikses)	komplekts	1	
1.7.	Bikšu josta	gab.	1	
1.8.	Šalle (tunelis)	gab.	1	
1.9.	Cimdi	pāris	1	
1.10.	Lauka formas šņorzābaki	pāris	1	
1.11.	Jaunsarga uzšuves	komplekts	1	
2.	Munīcija			
2.1.	Straikbola munīcija	gab.	500	1.līmenis
2.2.	Pneimatiskās lodītes	gab.	100	2.līmenis
2.3.	Skrotis CO2	gab.	200	2.līmenis
2.4.	Gāze CO2	gab.	2	2.līmenis
2.5.	Mazkalibra munīcija	gab.	200	3. un 4.līmenis
2.6.	Imitācijas granāta	gab.	3	4.līmenis
2.7.	Mērķi (papīra, kartona)	gab.	25	
3.	Individuālais ekipējums			
3.1.	Individuālā medicīnas pakete	gab.	1	
3.2.	Nazis	gab.	1	
3.3.	Karote	gab.	1	
3.4.	Dakšiņa	gab.	1	
3.5.	Katliņš	gab.	1	
3.6.	Blašķe	gab.	1	
3.7.	Blašķes soma	gab.	1	
3.8.	Ausu aizbāžņi	gab.	2	
3.9.	Maskēšanās krēms	gab.	1	
3.10.	Virve 4mm (paracord, zaļa)	m	25	

4.	Kancelejas piederumi un mācību materiāli			
4.1.	Pildspalva	gab.	4	
4.2.	Zīmulis	gab.	4	
4.3.	Lineāls	gab.	2	
4.4.	Marķieris	gab.	2	
4.5.	Dzēšamgumija	gab.	2	
4.6.	Klade (48 lapas)	gab.	4	
4.7.	Krāsaino zīmuļu komplekts	komplekts	2	(6 krāsas)
4.8.	Karavīra rokasgrāmata (2019.g. izdevums)	gab.	1	

NEPIECIEŠAMĀIS ĪSLAICĪGAIS MATERIĀLTEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS KATRAM JAUNSARGU INSTRUKTORAM UZ 1 GADU

Šis MTL ir aprēķināts JSII programmas realizācijai katram Jaunsargu instruktoram (neatkarīgi no viņam piesaistīto mācību grupu skaita), nodrošinājums jāatjauno katru gadu.

Nr. p.k.	Materiāltehniskais līdzeklis	Mērvienība	Skaitis	Piezīmes
1.	Jaunsargu kolektīvi lietojamais ekipējums			
1.1.	Baterijas (lukturīšiem)	gab.	120	Uz gadu
1.2.	Individuālā pirmās palīdzības aptieciņa (mācību)	gab.	20	Uz gadu
1.3.	Mitrās salvetes (100gab iepakojums)	iekpojums	10	Uz gadu
2.	Mācību materiāli (kolektīvi lietojamie)			
2.1.	Pārsienamie materiāli (elastīgā saite 10cm)	gab.	40	Uz gadu
2.2.	Rezerves "plaušas" "Anniņai"	gab.	5	Uz gadu
2.3.	Vienreizējās elpināšanas maskas "Anniņai"	gab.	20	Uz gadu
2.4.	Medicīniskās spirta salvetes	gab.	1000	Uz gadu
2.5.	Chemisept dezinfekcijas līdzeklis	gab.	2	Uz gadu
2.6.	Gāzes balons pīmusam	gab.	1	Uz gadu
2.7.	Tūrisma degļa gāzes balons	gab.	4	Uz gadu
2.8.	Marķējuma lenta	m	4000	Uz gadu
2.9.	Maisi atkritumu savākšanai (150 l)	gab.	20	Uz gadu
2.10.	Sausais spirts	iekpojums	50	Uz gadu
2.11.	Mērķu paliktņi	gab.	10	Uz gadu
2.12.	Mērķu aizlīmējamā lenta	gab.	5	Uz gadu
2.13.	Ieroču eļļa	litri	4	Uz gadu
2.14.	Ieroču tīrīšanas salvetes	ruļļi	2	Uz gadu
2.15.	Baltās tāfeles tīrīšanas līdzeklis	iekpojums	1	Uz gadu
2.16.	Krīts (baltais)	iekpojums	4	Uz gadu
2.17.	Krīts (krāsainais)	iekpojums	4	Uz gadu
2.18.	Marķieri (4 krāsas)	iekpojums	4	Uz gadu
2.19.	Ūdens noturīgi flomāsteri (4 krāsas)	iekpojums	2	Uz gadu
2.20.	Topogrāfiskā karte M 1:25000 (Atbilstoši grupas apvidum)	gab.	15	Uz gadu

2.21.	Topogrāfiskā karte M 1:50000 (Atbilstoši grupas apvidum)	gab.	15	Uz gadu
2.22.	Orientēšanās karte M 1:10000 (Atbilstoši grupas apvidum)	gab.	15	Uz gadu
2.23.	Orientēšanās karte M 1:15000 (Atbilstoši grupas apvidum)	gab.	15	Uz gadu
2.24.	Aerofoto (Atbilstoši grupas apvidum)	gab.	15	Uz gadu
2.25.	Līmplēve karšu aplīmēšanai	m ²	4	Uz gadu
2.26.	Papīra līmlenta	gab.	4	Uz gadu
2.27.	Armētā līmlenta	gab.	4	Uz gadu
3.	Kancelejas preces			
3.1.	A3 formāta papīrs (iepakojums)	gab.	1	Uz gadu
3.2.	A4 formāta papīrs (iepakojums)	gab.	20	Uz gadu
3.3.	A4 formāta papīrs krāsains (5 krāsas)	loksnes	400	Uz gadu
3.4.	Dokumentu plēves "kabatiņas"	gab.	500	Uz gadu
3.5.	Plakāta formāta papīrs (A0)	loksnes	100	Uz gadu
3.6.	Piezīmju papīrs (krāsains)	komplekts	8	Uz gadu
3.7.	Piespraudes 5mm (100 gab. Iepak.)	iepakojums	5	Uz gadu
3.8.	Līmpapīrs (Krāsains)	komplekts	8	Uz gadu
3.9.	Darba organizētājs (piezīmju bloks, kalendārs)	gab.	1	Uz gadu
3.10.	Toners kopētājam	gab.	2	Uz gadu
Nr. p.k.	Materiāltehniskais līdzeklis	Mērvienība	Skaitis	Piezīmes
3.11.	Tinte printeriem	gab.	2	Uz gadu
3.12.	Laminējamā plēve A3	gab.	100	Uz gadu
3.13.	Laminējamā plēve A4	gab.	200	Uz gadu
3.14.	Laminējamā plēve A6	gab.	400	Uz gadu
3.15.	Laminējamā plēve A7	gab.	100	Uz gadu

NEPIECIEŠAMĀIS ILGLAICĪGAIS MATERIĀLTEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS KATRAM

JAUNSARGU INSTRUKTORAM

Šis MTL ir aprēķināts JSII programmas realizācijai katram Jaunsargu instruktoram (neatkarīgi no viņam piesaistīto mācību grupu skaita), nodrošinājums lietojams ilglaicīgi.

Nr. p.k.	Materiāltehniskais līdzeklis	Mērvienība	Skaitis	Piezīmes
1.	Ieroči			
1.1.	Straikbola ierocis	komplekts	20	Ilgstošai lietošanai
1.2.	Pneimatiskā šautene	komplekts	5	Ilgstošai lietošanai
1.3.	Pneimatiskā šautene CO2	komplekts	10	Ilgstošai lietošanai
1.4.	Mazkalibra G36	komplekts	5	Ilgstošai lietošanai
1.5.	G36 replika (Bluegun)	komplekts	20	Ilgstošai lietošanai
2.	Jaunsargu kolektīvi lietojamais ekipējums			
2.1.	Lukturītis	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.2.	Kompass	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.3.	Lāpstīņa sapiera	gab.	20	Ilgstošai lietošanai

2.4.	Lāpstiņas soma	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.5.	Uzkabe ar plecu siksnām un somiņām (kā VAM)	komplekts	20	Ilgstošai lietošanai
2.6.	Mugursoma (35 litri)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.7.	Mugursoma ar rāmi (75 litri)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.8.	Guļammaiss (ziemas)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.9.	Guļammaiss (vasaras)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.10.	Tūrisma paklājiņš (75cm platumā)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.11.	Grupas pirmās palīdzības aptieciņa	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
2.12.	Taktiskie cimdi (dažādu izmēru)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.13.	Cietā sejas maska Strikeball	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.14.	Auduma sejas maska Strikeball	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.15.	Brilles Strikeball	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.16.	Ķiveres replika ar maskēšanas tīklu	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.17.	Aizsargbrilles šaušanai	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.18.	Austiņas šaušanai	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
2.19.	Teltene (pančo)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
3.	Mācību materiāli (kolektīvi lietojamie)			
3.1.	Sport-Ident komplekts	komplekts	2	Uz novadu
3.2.	Trīsstūrveida lakatiņš	gab.	40	Ilgstošai lietošanai
3.3.	Nestuves	gab.	3	Ilgstošai lietošanai
3.4.	Mākslīgās elpināšanas treniņa makets „Anniņa”	komplekts	1	Ilgstošai lietošanai
3.5.	Folijas segas	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
3.6.	Pirmās palīdzības soma	komplekts	1	Ilgstošai lietošanai
3.7.	Pamatvirve (statiskā) 10-11mm	m	100	Ilgstošai lietošanai
3.8.	Pamatvirve (pusdinamiskā) 10-11mm	m	100	Ilgstošai lietošanai
3.9.	Repšnore 6-8 mm	m	200	Ilgstošai lietošanai
3.10.	Virvju aizsargi	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.11.	Alpīnisma sets (dažādu garumu)	gab.	10	Ilgstošai lietošanai
3.12.	Trapecveida karabīnes (skrūvējamās)	gab.	40	Ilgstošai lietošanai
3.13.	Trīsis	gab.	4	Ilgstošai lietošanai
3.14.	Alpīnista drošības sistēma (sēdeklītis)	gab.	10	Ilgstošai lietošanai
3.15.	Alpīnisma cimdi (dažāda izmēra)	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
3.16.	Alpīnisma ķiveres	gab.	10	Ilgstošai lietošanai
3.17.	Ekipējuma soma (duffel-bag)	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.18.	Telts 8 vietu, brezenta, ar apkuri	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.19.	Katls 20l	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.20.	Prīmuss (20l katlam)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
3.21.	Tūrisma gāzes deglis	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.22.	Ūdens kannas (20 l)	gab.	4	Ilgstošai lietošanai
3.23.	Cirvis	gab.	3	Ilgstošai lietošanai
3.24.	Zāģis	gab.	3	Ilgstošai lietošanai
3.25.	Lāpsta	gab.	4	Ilgstošai lietošanai
3.26.	Uguns dzēšamais aparāts	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.27.	Smilšu maisi	gab.	30	Ilgstošai lietošanai
3.28.	Orientēšanās lukturis ar statīvu un kompostieri	komplekts	20	Ilgstošai lietošanai

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

3.29.	Binoklis	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.30.	Lāzera tālmērs	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
3.31.	Atstarojošās vestes	gab.	20	Ilgstošai lietošanai
3.32.	Hronometrs	gab.	3	Ilgstošai lietošanai
3.33.	Svilpe	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.34.	Rupors	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
3.35.	Sporta granāta 500gr	gab.	6	Ilgstošai lietošanai
3.36.	Sporta granāta 700gr	gab.	6	Ilgstošai lietošanai
3.37.	Bumbiņa mešanai 150gr	gab.	10	Ilgstošai lietošanai
3.38.	Attāluma mērīšanas ritenis	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
3.39.	Biatlona mērķi	gab.	2	Ilgstošai lietošanai
3.40.	Skavotājs un skavas	komplekts	2	Ilgstošai lietošanai
3.41.	Ultraīsviļņu radiostacija ar rezerves akumulatoru	komplekts	5	Ilgstošai lietošanai
3.42.	Baltā tāfele (pārnēsājama)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
3.43.	„Lāzerpointers”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.	Mācību klases aprīkojums un uzskates līdzekļi			
4.1.	Klases noformējums (ģerbonis, himna, Jaunsarga solījums, Valsts prezidenta, Aizsardzības ministra, NBS komandiera portreti)	komplekts	1	Ilgstošai lietošanai
4.2.	Latvijas karte 2x1,5m	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.3.	Jaunsardzes novada karte	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.4.	Uzskates plakāts “Visaptveroša valsts aizsardzība”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.5.	Uzskates plakāts “NBS struktūra”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.6.	Uzskates plakāts “Dienesta pakāpes”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.7.	Uzskates plakāts “Formastērpa nēsāšana”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.8.	Uzskates plakāts “NBS bruņojums un tehnika”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.9.	Uzskates plakāts “G36 uzbūve”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.10.	Uzskates plakāts “Topogrāfiskie apzīmējumi”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.11.	Uzskates plakāts “Roku signāli”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.12.	Uzskates plakāts “Izdzīvošana”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.13.	Uzskates plakāts “Mezglī”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.14.	Uzskates plakāts “Nodaļas formācijas”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.15.	Uzskates plakāts “Pirmā palīdzība”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
4.16.	Uzskates plakāts “Medijpratība”	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.	Kancelejas mēbeles un iekārtas instruktoram			
5.1.	Rakstāmgalds	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.2.	Biroja krēsls	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.3.	Dokumentu glabāšanas plaukts	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.4.	Skapis	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.5.	Galda lampa	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.6.	Datorgalds	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.7.	Metāla skapis (ieročiem/ munīcijai)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.8.	Multimediju projektors (pārvietojams)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.9.	Portatīvais dators ar interneta pieslēgumu	gab.	1	Ilgstošai lietošanai

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

5.10.	Mobilais telefons	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.11.	Kopējamā ierīce (A3)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.12.	Skeneris	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.13.	Printeris (A3, krāsainais)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.14.	Laminators (A3)	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.15.	Piezīmju papīra turētājs	gab.	1	Ilgstošai lietošanai
5.16.	Dokumentu turētājs	gab.	10	Ilgstošai lietošanai
5.17.	Dokumentu mapes	gab.	10	Ilgstošai lietošanai
5.18.	Dokumentu atdalītāji	komplekts	5	Ilgstošai lietošanai
6.	Autotransports, degviela un smērvielas			
6.1.	Atbilstoši izstrādātam nodarbības plānam un tāmei			

3. PROGRAMMAS PLĀNOTIE REZULTĀTI

3.1. SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

CILVĒKS – NOVADS - VALSTS

Jaunsargs, attīstot valstiskā piederības sajūtu, stiprinās savu lojalitāti, pienākuma apziņu un ieinteresētu attieksmi pret vidi, no kuras viņš nāk – kā lokālā, tā reģionālā un nacionālā līmenī. Apgūstot tēmu “Cilvēks-novads-valsts” jaunsargs: apzināsies, ka viņš ir daļa no sabiedrības – skolas, pagasta, pilsētas, novada un valsts; iepazīs vietējās personības, būtiskos vēstures un sociālekonomiskās attīstības notikumus; nostiprinās izpratni par Latvijas valsts un tautas izveides un attīstības posmiem; iesaistīsies dažādās sabiedriskajās aktivitātēs.

1. līmenī Jaunsargi iepazīs sava pagasta (novada, pilsētas) būtiskākās vietas un personības, piedalīsies vietējā mēroga pasākumos. **2. līmenī** jaunsargi nostiprinās piederības sajūtu savam pagastam (novada, pilsētas), piedaloties sabiedriskajos un sociālajos pasākumos (piem.: talka, kāda objekta sakopšana, u.c.). **3. un 4.līmenī** jaunsargi attīstīs pilsonisko apziņu, diskutējot par vietējā un valsts mēroga notikumiem, vēsturi, simboliem un visaptverošu valsts aizsardzību. Vispārīzglītojošajos mācību priekšmetos apgūtās teorētiskās zināšanas tiks pilnveidotas un nostiprinātas diskusiju, praktisko uzdevumu un pasākumu laikā.

KOMANDAS VEIDOŠANA UN VADĪBA

Komandas veidošana un līdera īpašību attīstīšana caurvij visu Jaunsargu interešu izglītības programmu, lai attīstītu spējīgus nākotnes vadītājus. Apgūstot komandas veidošanas un vadības pamatus, jaunsargs veiksmīgāk iekļausies grupā, sapratīs komandas attīstības posmus un grupas dinamiku, apgūs un praktizēs vadītāja iemaņas, attīstīs adekvātu pašvērtējumu un argumentētu viedokļa paušanu.

1. līmenī Jaunsargi iepazīs pašnovērtēšanas un komandas veidošanas pamatprincipus. Praktiski nostiprinās iemaņas, piedaloties grupas vingrinājumos un pasākumos (komandas dalībnieks). **2. līmenī** jaunsargi apgūs vadības un komandas saliedēšanas pamatus – grupas attīstības posmus, pienākumu sadali, rezultātu analīzi. Praktiskās iemaņas nostiprinās, piedaloties grupas vingrinājumos un pasākumos (pāra vecākais – uzņemoties atbildību par vēl vienu jaunsargu). **3. līmenī** jaunsargi papildinās zināšanas un prasmes mērķu izvirzīšanā, laika kontrolē, plānošanas pamatos. Praktiskās iemaņas nostiprinās, vadot grupu praktisko uzdevumu izpildē (grupas vecākais – uzņemoties atbildību par jau trim jaunsargiem). **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās iegūtās zināšanas un prasmes – militārās vadības pamati. Praktiskās iemaņas attīstīs, vadot vienību taktisko uzdevumu izpildē un asistējot instruktoram nodarbībās.

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

LATVIJAS BRUŅOTIE SPĒKI

Latvijas bruņoto spēku vēsture sasaista vispārzināmos Latvijas un pasaules vēstures notikumus ar Latvijas bruņotajiem spēkiem, novadiem un personībām, tādejādi nostiprinot vēstures izpratni un veidojot jauniešu nacionālo apziņu. Apgūstot bruņoto spēku mācību, jaunsargs iepazīs karavīra profesiju, pilnveidos valsts un bruņoto spēku vēstures notikumu izpratni, iegūs pamata zināšanas par Latvijas bruņotajiem spēkiem un karjeras iespējām.

1. līmenī Jaunsargi iepazīsies ar karavīra profesiju – kas ir un ko dara karavīrs, karavīra un zemessarga atšķirības. Praktiski papildinās zināšanas, apmeklējot NBS organizētus pasākumus. **2. līmenī** jaunsargi nostiprinās vispārējās Latvijas vēstures zināšanas, sasaistot tās ar nozīmīgiem notikumiem un pasākumiem (Lāčplēša diena, Ziemassvētku kaujas, barikādes, karavīru diena u.c.). **3. līmenī** jaunsargi papildinās zināšanas par Latvijas bruņoto spēku izveidi un atjaunošanu, iestāšanos un dalību NATO, kā arī sasaistīs to ar militāro vēsturi savā novadā. **4. līmenī** jaunsargi pilnveidos zināšanas par bruņoto spēku struktūru (spēku veidi un uzdevumi), dienesta pakāpēm un dalību NATO un starptautiskajās operācijās.

NORMATĪVIE AKTI

Normatīvie akti sniedz jaunsargiem nepieciešamās zināšanas par reglamentējošiem dokumentiem un drošības prasībām. Apgūstot normatīvos aktus, jaunsargs izpratīs Jaunsardzes kustību un to reglamentējošos dokumentus, pārzinās vides aizsardzības prasības un rekrutēšanas iespējas bruņotajos spēkos.

1. līmenī Jaunsargi iepazīsies ar Jaunsardzes vēsturi, nolikumu un līgumu (atbildību), dos Jaunsarga svīnīgo solījumu. **2. un 3. līmenī** jaunsargi iepazīs Jaunsardzes pašpārvaldi un ētikas kodeksu, kā arī vides aizsardzības pamatprasības un noteikumus. **4. līmenī** jaunsargi iepazīsies ar Militārā dienesta likuma prasībām, rekrutēšanas un karjeras iespējām bruņotajos spēkos. Katru gadu jaunsargi atkārtos vispārējos drošības noteikumus praktisko nodarbību un pasākumu laikā.

IERINDAS MĀCĪBA UN IZSKATS

Ierindas mācībā tiek apgūtas rūpes par savu formas tērpu (ārējo izskatu) un precīzu paņēmienu izpildi ierindas / vienības sastāvā. Apgūstot ierindas mācību, jaunsargs pratis: rūpēties, sagatavot un uzturēt kārtīgu formas tērpu; izpildīt dažādus ierindas paņēmienus gan individuāli, gan vienības sastāvā; iegūs staltu stāju un praktizēs līdera īpašības.

1. līmenī Jaunsargi iepazīs ārējā izskata un personīgā piemēra pamatus – sagatavot, rūpēties un valkāt formas tērpu un kā saformēties vienībā un soļot kopā. **2. līmenī** jaunsargi apgūs ierindas paņēmienus individuāli un vienības sastāvā – pamatstāja, līdzināšanās, pagriezieni uz

vietas un kustībā, sveicināšana, soļošana ar dziesmu. **3. līmenī** jaunsargi papildinās prasmes un iemaņas – iziešana un atgriešanās ierindā, pieiešana pie priekšnieka. **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās iemaņas atbilstoši Ierindas noteikumiem, kā arī apgūs prasmes ierindas vadīšanā.

PIRMĀ PALĪDZĪBA UN DROŠĪBA

Spēja adekvāti reaģēt situācijā ar cietušajiem ir neizmērojami būtiska dzīvības glābšanā. Tikpat svarīgas ir arī prasmes rūpēties par savu un līdzcilvēku drošību, kā arī izvairīties no nokļūšanas bīstamās situācijās. Apgūstot pirmās palīdzības iemaņas jaunsargs zinās, kā rīkoties situācijās, kad ir cietušie, pratīs izsaukt palīdzības dienestus un sniegt pirmo palīdzību nepieciešamības gadījumā, kā arī ievēros drošības prasības.

1. līmenī Katrs jaunsargs iemācīsies, kā sazināties ar palīdzības dienestiem un kādu informāciju sniegt, lai palīdzība ierastos iespējami ātri. Papildus – pamata drošības prasības pie/uz ūdens un satiksmē, ugunsdrošība un elektrodrošība. **2. līmenī** jaunsargi apgūs pirmās palīdzības sniegšanas pamatelementus – glābēja drošība, šoks, stabila pozīcija, cietušā pārvietošana. Papildus – pašpalīdzība lauka apstākļos un paša drošība nelaiemes gadījumos. **3. līmenī** jaunsargi papildinās prasmes pirmās palīdzības sniegšanas pamatelementos – ABC shēma, atdzīvināšanas pasākumi (uz manekena), pārsēju veidi un to pielietošana. Papildus – izvairīšanās no bīstamām situācijām, glābjot citus – neriskē pats! **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās iemaņas neatliekamās palīdzības sniegšanā un pašpalīdzībā, apgūs pirmās palīdzības aptiecināšanu saturu un cietušā pārvietošanu gan individuāli, gan pārī un grupā.

DARBĪBAS AR IEROČIEM UN ŠAUŠANA

Darbības ar ieročiem drošā un atbildīgā veidā ir paņēmiens pašdisciplīnas attīstīšanai un šaušana ir aktivitāte, kas atšķir Jaunsardzi no citām jaunatnes kustībām. Apgūstot darbības ar ieročiem un šaušanu jaunsargs attīstīs drošības noteikumu izpratni un pašdisciplīnu, droši apiesies ar ieroci, pārzinās ieroču darbības pamatprincipus un izpratīs, ka ieroči ir jāpielieto atbildīgi, spēs droši un precīzi šaut ar vecumam atbilstošiem ieročiem.

1. līmenī Pirms sākt praktiskās apmācības ar ieroci, katrs jaunsargs apgūs drošības noteikumus un vienkāršākos precīzas šaušanas pamatprincipus (tēmēšanas pamati). Praktiskās iemaņas (precizitāti un pašdisciplīnu) nostiprinās šaušanā ar straiķbola (paintbols) ieroci. **2. līmenī** (CROSMAN tipa ierocis) jaunsargi turpinās apgūt šaušanas pamatus – precīzas šaušanas pamatprincipi, ieroča galvenās sastāvdaļas, ieroča izjaukšana un salikšana, ieroča apkope. Praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (no pozīcijām “guļus, celis”) ar pneimatisko ieroci. **3. līmenī** (G36 22LR tipa ierocis) jaunsargi papildinās zināšanas un prasmes – apgūs mazkalibra G36 (uzbūve, izjaukšana/salikšana, apkope, pielādēšana/izlādēšana), mācību granātas mešana.

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

Atbildīgu apiešanos ar ieročiem, drošības nosacījumu ievērošanas prasmi un praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (dažādi stāvokļi) ar mazkalibra ieroci. **4. līmenī** (G36 22LR tipa ierocis) jaunsargi nostiprinās iegūtās zināšanas un prasmes – izjaukšana/salikšana, apkope, pielādēšana/izlādēšana. Atbildīgu apiešanos ar ieroci, drošības nosacījumu ievērošanas prasmi un praktiskās iemaņas nostiprinās šaušanā (dažādi stāvokļi) ar mazkalibra G36. Lai veiktu praktisko šaušanu, katram jaunsargam vispirms sekmīgi jānokārto praktiskais tests darbībās ar konkrēto ieroci.

SAKARI UN KIBERVIDE

Spēja skaidri, droši un efektīvi sazināties ir ikvienas informācijas apmaiņas sistēmas pamats. Apgūstot sakarus un kiberdrošību, jaunsargs pratīs sagatavot darbam un lietot dažādus sakaru līdzekļus, zinās un pratīs pielietot NATO fonētisko alfabētu, procedūras vārdus un sakaru procedūru, spēs sagatavot, nodot un pieņemt dažāda veida ziņojumus, ievēros digitālās vides uzvedības un attieksmes pamatprincipus.

1. līmenī Jaunsargi iepazīsies ar privātuma un drošības principiem kibervidē, dažādiem sakaru veidiem un līdzekļiem un to izmantošanas iespējām. **2. līmenī** jaunsargi apgūs digitālās uzvedības, e-saziņas etiķetes un medijpratības pamatus, radiostaciju uzbūvi un sagatavošanu darbam, kā arī sakaru procedūras pamatus – kā nodibināt, pārbaudīt un novērtēt sakarus; kā efektīvi nodot un pieņemt ziņojumus. **3. līmenī** jaunsargi nostiprinās kritisko domāšanu un spēju analizēt informāciju, kā arī apgūs vispārpieņemtos un biežāk lietojamos procedūras vārdus un fonētisko alfabētu. **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās informācijas analīzes, sakaru procedūras, kodu un fonētiskā alfabēta lietošanu. Pēc sakaru pamatu apguves, jaunsargi izmantos šīs iemaņas dažādu citu aktivitāšu izpildē – gan pildot ar drošību saistītus uzdevumus nodarbību atbalstam, gan dažādu taktisko un vadības vingrinājumu laikā.

TOPOGRĀFIJA UN ORIENTĒŠANĀS

Prasme lasīt karti, noteikt savu atrašanās vietu pēc apvidus priekšmetiem un orientēties apvidū ir noderīga ikvienam aktīva dzīvesveida piekritējam. Apgūstot topogrāfijas un orientēšanās iemaņas, jaunsargs pratīs noteikt savu atrašanās vietu apvidū, izplānot un ieturēt maršrutu apvidū, izmantot karti, kompasu, digitālās ierīces, apvidus priekšmetus, orientierus un debess ķermeņus, lai neapmaldītos un orientētos dabā.

1. līmenī Katrs jaunsargs apgūs orientēšanās prasmes apvidū – kā noteikt debess puses pēc apvidus priekšmetiem vai debess spīdekļiem, kā izmantot līnijveida orientierus un izvēlēties maršrutu, kā neapmaldīties un atrast cilvēkus. **2. līmenī** jaunsargi mācīsies lasīt karti – dažādus mērogus, topogrāfiskos apzīmējumus, apgūs darbu ar kompasu. Tāpat viņi iemācīsies izmantot G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

digitālās iekārtas un mobilās aplikācijas, lai orientētos. **3. līmenī** jaunsargi papildinās iemaņas darbā ar karti un kompasu – attāluma noteikšana, koordinātu (6 ciparu) noteikšana, azimuts un atpakaļazimuts, apvidus raksturošana pēc kartes, maršruta izvēle. **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās iemaņas darbā ar karti un kompasu - koordinātu (8 ciparu) noteikšana, direkcijas leņķis, maršruta kartītes un kartes skices sastādīšana. Praktiskā orientēšanās atbilstošā grūtības pakāpē tiek veikta visos līmeņos – norobežots apvidus, izzīmēta trase, pa pāriem vai individuāli, orientēšanās telpās, orientēšanās diennakts gaišajā vai tumšajā laikā, dažādas distances un kontrolpunktu sarežģītība, dažādas kartes u.c.

LAUKA KAUKAS IEMAŅAS

Lauka kaujas iemaņas ir viena no galvenajām jaunsargu aktivitātēm un sniedz unikālas militārās zināšanas, prasmes un iemaņas. Apgūstot lauka kaujas iemaņas, jaunsargs pratīs izvēlēties, pielāgot un izmantot veicamajam uzdevumam atbilstošu ekipējumu, iekārtot naktsmītni un ievērot higiēnu lauka apstākļos, maskēties pats un maskēt nometni, pārvietoties apvidū gan individuāli, gan formācijā, izpildīt un dot roku signālus, efektīvi reaģēt uz pretinieku, izveidot un pārvarēt šķēršļus.

1. līmenī Jaunsargi apgūs personīgās maskēšanās pamatus un individuālu pārvietošanos apvidū, aizsega un pozīcijas izvēli. Praktiskās iemaņas nostiprinās spēļu un vingrinājumu laikā (straikbols u.c. peintbola tips). **2. līmenī** jaunsargi apgūs ekipējuma izvēli un pielāgošanu, lauka higiēnu, nometnes (telšu) iekārtošanu, pārvietošanos apvidū vienības sastāvā, pamata roku signālus. **3. līmenī** jaunsargi papildinās prasmes – skaņas/gaismas disciplīna, roku signāli, reakcija uz pretinieku, mērķu norāde, individuālās naktsmītnes (teltene) iekārtošana, šķēršļu pārvarēšana. **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās prasmes – individuālās uguns pozīcijas izveide, vienības formācijas un pamata manevri, «uguns un kustība», patruļbāzes iekārtošana un rutīna.

VESELĪGS UN AKTĪVS DZĪVESVEIDS

Dalība lauka aktivitātēs sniedz jaunsargiem pieredzi un izaicinājumus, tādejādi atklājot daudz jauna ne tikai par citiem, bet arī par sevi. Apgūstot veselīga un aktīva dzīvesveida prasmes jaunsargs spēs sagatavoties un doties pārgājienā gan grupas sastāvā, gan individuāli, pratīs iekārtot naktsmītni, iegūt uguni, ūdeni un pagatavot maltīti lauka apstākļos, zinās un pielietos veselīga uztura, lauka higiēnas un uzvedības pamatprincipus, lai piekoptu veselīgu, aktīvu un dabai draudzīgu dzīvesveidu.

1. līmenī Jaunsargi iepazīs aktīva dzīvesveida pamatus – apavu un apģērba izvēli, individuālā ekipējuma izvēli. Praktiski nostiprinās iemaņas īsos (līdz 5km) pārgājienos un ekskursijās. **2. līmenī** jaunsargi apgūs tūrisma un izdzīvošanas pamatus – mezglu siešana un

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

pielietojums, ugunsgrūku veidi, ūdens iegūšanas metodes, ēdami augi, uzvedība dabā, veselīga dzīvesveida pamatprincipi. Praktiski nostiprinās iemaņas vidējos (līdz 10km) pārgājienos un ekskursijās. **3. līmenī** jaunsargi papildinās prasmes un iemaņas – grupas ekipējuma izvēle, maršruta plānošana grupai, individuālās drošības sistēmas (alpīnista sēdeklīša) izveide, šķēršļu pārvarēšana, uguns iegūšana un ugunsgrūka izveide, ēdiena pagatavošana lauka apstākļos, atpūtas vietas vai naktsmītnes ierīkošana, veselīga dzīvesveida, slodzes un uztura pamatprincipi. Praktiski nostiprinās iemaņas divdienu pārgājienos un ekskursijās. **4. līmenī** jaunsargi nostiprinās iemaņas – virvju sistēmas (pārceltuves) izveidē, alpīnisma pamatos, aktīva dzīvesveida pasākumu sagatavošanā. Praktiski nostiprinās iemaņas vairākdienu pārgājienos un ekskursijās.

FIZISKĀ SAGATAVOTĪBA UN SPORTS

Lai kļūtu par jaunsargu, bērniem un jauniešiem nav jābūt speciāli fiziski sagatavotiem. Fiziskās spējas un veselīgu dzīvesveidu nostiprinās regulāra līdzdalība kvalitatīvās jaunsargu aktivitātēs. Būs iespēja sevi pārbaudīt fiziskās sagatavotības pārbaudījumos, kuri līdzinās fiziskajiem iestājapārbaudījumiem bruņotajos spēkos, un apgūt veselības un fiziskās sagatavotības jēdzienus, ietekmējošos faktoros.

1. līmenī Regulāri piedaloties nodarbībās, jaunsargs gūst pārliecību par regulāru fizisko aktivitāšu nepieciešamību. Rodas interese patstāvīgi, ārpus nodarbību laika, sportot un ievērot veselīgu dzīvesveidu. **2. un 3. līmenī**, kārtējot vispārējās fiziskās sagatavotības pārbaudījumus (1.pārbaudījums – nodarbībās, 2.pārbaudījums – nometnē), jaunsargs saņem nozīmītes par noteikta līmeņa sasniegšanu. Ir iespēja piedalīties Latvijas un starptautiskās sporta spēlēs jaunsargiem. Nodarbību saturs un uzdevumi veicina jaunsargu patstāvīgi nodarboties ar vispārējo fizisko sagatavotību un piekopt veselīgu dzīvesveidu. **4. līmenī** jaunsargiem ir iespēja salīdzināt savas spējas ar biedriem, piedaloties bruņoto spēku fiziskās sagatavotības normatīvu veikšanā. Veicot uzdevumus, ir nepieciešams spēks, izturība, veiklība, ātrums un lokanība. Jaunsargi mācās efektīvi izmantot savas fiziskās īpašības un uzņemties atbildību par vājāko. Visos līmeņos jaunsargiem būs iespējas pilnveidot savas iemaņas kādā no lītišķajiem sporta veidiem (atkarībā no instruktora kvalifikācijas) un piedalīties dažāda līmeņa sporta pasākumos un sacensībās.

KOPSAVILKUMA NODARBĪBAS

Katra jaunsargu apmācības mēneša beigās ir divas kopsavilkuma nodarbības, kurās jaunsargiem ir iespēja veikt pašnovērtējumu, saņemt individuālas konsultācijas, iepazīties ar informāciju un uzdevumiem nākamā mēneša aktivitātēm.

Katra mēneša kopsavilkuma nodarbību pirmajā stundā tiek piedāvāts jaunsargu pašvērtējuma uzdevums, lai jaunsargi pārbaudītu un novērtētu savas mēneša laikā apgūtās

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

zināšanas un prasmes. Šajā laikā jaunsargi var arī saņemt individuālas konsultācijas, īpaši gadījumos, ja nav apmeklēta kāda no mēneša nodarbībām. Instruktors, gatavojoties kopsavilkuma nodarbībām, identificē iespējamās konsultāciju tēmas un sagatavojas individuālajam darbam ar konkrētiem jaunsargiem.

Kopsavilkuma otrā stunda ir paredzēta atskatam uz iepriekšējā mēnesī apgūto un informēšanai par nākamā mēneša plānu (tēmām, pasākumiem, aktivitātēm). Šī aktivitāte savijas ar vadības un laika plānošanas iemaņām, dodot jaunsargiem iespēju plānot un gatavoties nākamā mēneša programmai.

Kopsavilkuma nodarbībām nav formālas satura attīstības pa līmeņiem, taču jaunsargu instruktoram jāņem vērā un jāpielāgo kopsavilkuma forma, metodes un uzdevumi jaunsargu vecumam, zināšanām, prasmēm un nodarbību apmeklējumam.

3.2. ATGRIEZENISKĀ SAITE

Katra mēneša kopsavilkuma nodarbībās jaunsargi veic pašvērtējumu pēc instruktora ieteiktajām metodēm. Instruktors pārrunā ar jaunsargiem nodarbību gaitu, saturu, mācību procesu, jaunsargu izjūtas un iespaidus. Refleksija ir svarīga pieredzes veidošanās sastāvdaļa, tāpēc instruktors katras tēmas beigās uzklauša jaunsargu secinājumus, pārdomas, atziņas un ieteikumus. Kopīgi tiek izvirzīti nākamā mēneša uzdevumi programmas mērķu sasniegšanai.

Atgriezeniskā saite sastāv no ārējā – instruktora vērtējuma un iekšējā – jaunsarga pašnovērtējuma. Abiem komponentiem ir liela nozīme pašapliecināšanās, pašizpaušmes vajadzību īstenošanā.

Izvērtējot Jaunsargu nodarbību efektivitāti un rezultativitāti, tiek vērā ņemta atziņa, ka nodarbības ir mijiedarbības process starp jaunsargu un instruktoru.

Jaunsardzes pasākumos (Jaunsarga svinīgā solījuma došanā, nometnēs, pārgājienos, ekskursijās, patriotiskos pasākumos, militarizētās sacensībās, šķēršļu joslās, starptautiskos pasākumos ar līdzīgām organizācijām, vispārējos fiziskās sagatavošanas testos) nostiprinātās kompetences veicinās jauniešu integrēšanos modernā sabiedrībā, patstāvīgu pilsonisko līdzdalību un ar savu piemēru iedzīvinās veselīga dzīvesveida paradumus ģimenē un tuvākajā sabiedrībā.

4. LITERATŪRAS SARAKSTS

4.1. MĀCĪBU RESURSI

1. Kājinieku kaujas reglaments.
2. MK 14.08.2012 noteikumi Nr. 557 "Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā"
3. Pauls Karlsens "Praktiskā pedagoģija", Rīga 2002.
4. Jānis Hartmanis, Andris Grikevics Kājinieku kaujas apmācība: Instruktoru rokasgrāmata: NBS reglaments: MR 3-2.12.
5. Christopher Larsen, Norman M. Wade The Small Unit Tactics SMARTbook. Leader's Reference Guide to Conducting Tactical Operations 2008,
6. Indriksone, Līgita. Orientēšanās. 1.d. / 2000
7. Indriksone, Līgita. Orientēšanās. 2.d. / 2002
8. Smila, Baiba. Orientēšanās tehnika. / 1999
9. Orientēšanās bērniem un jauniešiem. / 19uu.
10. Indriksone, L. Orientēšanās pamati. / 1998
11. Žilko, Juris. Orientierista ABC. / 2005.
12. McNeill, Carol. Orienteering. The skills of the game. / 1989.
13. Kristensens, H.S. Šķēršļu joslas pārvarēšanas tehnikas apmācība. / 2001.
14. Bubka, S. Track and field. / 2015.
15. Bērnu un pusaudžu treneru rokasgrāmata. / 2008
16. Sporta instruktoru rokasgrāmata karavīriem. / 2004.
17. Vārpa, Igors. Latviešu karavīrs zem Krievijas impērijas, Padomju Krievijas un PSRS karogiem: latviešu strēlnieki triju vēstures laikmetu griežos. Nordik, 2006.
18. Zellis, Kaspars. "Mūžības Skartie: Latviešu Strēlnieka tēls Latvijas kolektīvajā atmiņā." Journal of the Institute of Latvian History/Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls 93 (2014).
19. Ciganovs, Juris. "Latvijas neatkarības karš 1918.-1920." Izdevējs: Zvaigzne ABC, 2013.
20. Jaunsarga rokasgrāmata.
21. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra. Kartogrāfijas departaments. "Apzīmējumi. Topogrāfiskajai kartei mērogā 1:50 000" Rīga, 2007.
22. Valsts zemes dienests "Mūsdienu Latvijas topogrāfiskās kartes", 2001, 203.lpp.
23. LR ZS "Militārā topogrāfija"., 2000., 175.lpp.
24. https://www.naa.mil.lv/sites/naa/files/document/PETIJUMS_PATRIOTISMS.pdf
25. <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>
26. <https://gisnet.lv/dati/>

G.Kukuļinskis, U.Gūtmane – Jaunsargu interešu izglītības programma 2019

27. <https://topografija.lv>
28. [https://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/7. - 9.klase_drosiba_interneta.pdf](https://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/7._-9.klase_drosiba_interneta.pdf)
29. <https://drossinternets.lv/>
30. <https://www.getoutwiththekids.co.uk/family-hiking/teaching-kids-map-reading/>

4.2. ATSAUCES

1. Militārā dienesta likuma 17.1 pants. Jaunatnes izglītošana valsts aizsardzības jomā.
2. MK noteikumi nr. 480 Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība.
3. MK noteikumi Nr. 747 Rīgā 2018. gada 27. novembrī (prot. Nr. 56 38. §) Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem.
4. Ministru kabineta 2016.gada 15.jūlija noteikumi Nr.480 “Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība.
5. Sporta likums.
6. Bērnu tiesību aizsardzības likums, 5.1 pants, pirmā daļa, 18. punkts.
7. Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 34. panta piektā daļa.
8. MK 29.04.2003. noteikumu Nr.236 “Aizsardzības ministrijas nolikums” 5.13.apakšpunkts.
9. MK 01.09.2009 noteikumu Nr. 981 “Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība” 11. punkts.
10. <https://armycadets.com/>
11. <https://combinedcadetforce.org.uk/>
12. <https://unicefkidpower.org/fun-team-building-activities-for-kids/>
13. https://visc.gov.lv/audzinasana/dokumenti/metmat/atb_mat_pilsaudz.pdf